

Alchemilla

Winternummer 2015

Colofon

De Alchemilla verschijnt viermaal per jaar in een oplage van 375 exemplaren.

Het IVN, instituut voor natuureducatie en duurzaamheid, is een landelijke vrijwilligersvereniging met regionale afdelingen.

Omdat de IVN afdeling West-Friesland ervan overtuigd is dat werken aan een gezond leefmilieu belangrijk is voor ons, voor kinderen en voor u, houdt het zich bezig met allerlei natuuractiviteiten.

Het lidmaatschap kost € 22,50 per jaar. U ontvangt dan dit afdelingsblad en het landelijke IVN-blad Mens en Natuur.

De Alchemilla wordt gedrukt bij Editoo B.V. in Arnhem

Kopij naar redactie@ivn-westfriesland.nl

IVN afdeling West-Friesland

NME centrum: Streekbos Paviljoen

Postadres: Veilingweg 21A, 1611 BN Bovenkarspel

Telefoon: 0228 520486

Email: info@ivn-westfriesland.nl

Website: www.ivn-westfriesland.nl

Facebook: www.facebook.com/ivnwestfriesland

Twitter: <https://twitter.com/#!/IVNstreekbos>

Nummer KvK: Noordwest-Holland 40624859

RSIN-nummer: 809409914

ANBI: www.ivn-westfriesland.nl/ANBI

Het NME centrum is iedere zondag geopend van 13.00 - 17.00 uur

Dependance:

Het Egboetje, Liederik 15, 1678 JC Oostwoud

Bestuur

Voorzitter: Geert Pietersen

T: 0228 523565

E: g.pietersen@ivn-westfriesland.nl

Secretaris: Gé Kenter

T: 0228 513362

E: g.m.kenter@ivn-westfriesland.nl

Penningmeester en

Ledenadministratie: Rob den Hartog

T: 0228 517593

E: r.den.hartog@ivn-westfriesland.nl

Rekeningnummer:

IBAN/Rekeningnummer: NL13 RABO 0167 7601 57

t.n.v. IVN afd. West-Friesland

Leden van Bestuur:

Astrid Bijster

T: 0229 275673

E: a.bijster@ivn-westfriesland.nl

Hans Verhoeven

T: 0228 515137

E: j.l.verhoeven@ivn-westfriesland.nl

Adri Bozelie

T: 0227 542621

E: a.bozelie@ivn-westfriesland.nl

Henk Lanting

T: 0228 313430

E: h.lanting@ivn-westfriesland.nl

Eleonora de Boer

T: 06 54254117

E: e.de.boer@ivn-west-friesland.nl

Foto's

Foto voorkant:

Pestvogel

Foto Hans Verhoeven

Foto achterkant:

Winter in Oosterleek 24 maart 2013

Foto Gerard Boon

Contactpersonen

IVN afdeling West-Friesland organiseert diverse activiteiten. Wilt u iets weten of actief meedoen neemt u dan contact op met onderstaande contactpersonen

Redactie Alchemilla:

Astrid Bijster (zie Bestuur)

Lisbeth van Lintel, T: 0228 517005,

E: l.van.lintel@ivn-westfriesland.nl

Marga Scherer, T: 0228 586786,

E: m.scherer@ivn-westfriesland.nl

Joke Tilgenkamp, T: 0229 235101

E: j.f.tilgenkamp@ivn-westfriesland.nl

Hans Verhoeven (zie Bestuur);

PR / Persberichten: Toos Brink

T: 0228 512316, E: t.brink@ivn-westfriesland.nl

Publieksactiviteiten: Frieda Bus

T: 0228 541489, E: f.bus@ivn-westfriesland.nl

Scholenwerk: vacant

Exposities: Beppie van der Wegen

T: 0228 322338, E: b.vd.wegen@ivn-westfriesland.nl

IVN website: Rob den Hartog (zie Bestuur)

Vaarexcursies: Theo Ruiter

T: 0228 515797, E: th.ruiter@ivn-westfriesland.nl

Weidevogelwerkgroep: Geert Pietersen (zie Bestuur)

Knotwerkgroep: Rob Rijswijk

T: 0228 561642, E: r.rijswijk@ivn-westfriesland.nl

Ecowerkgroep: Louis van Wegen

T: 0228 316825, E: l.van.wegen@ivn-westfriesland.nl

IJsvogelwerkgroep: Douwe Greydanus

T: 0228 720119, E: d.greydanus@ivn-westfriesland.nl

Inventarisatie Streekbos: Hans Verhoeven (zie Bestuur)

Werkgroep Egboetje: Adri Bozelie (zie Bestuur)

Cursussen: Astrid Bijster (zie Bestuur)

Paddenstoelenstudiegroep PWF: Wil Stelling

T: 0228 315307, E: w.stelling@ivn-westfriesland.nl

Werkgroep Natuurkoffer

Adri Bozelie (zie Bestuur)

Voorwoord

Geert Pietersen

Het einde van het jaar is een tijd van terugblikken van wat we allemaal hebben gedaan in het afgelopen jaar, maar ook een tijd van verwachting, wat gaat er in het komende jaar gebeuren en wat gaan wijzelf doen.

Wat we het afgelopen jaar allemaal hebben gedaan staat uitgebreid beschreven in dit Winternummer. Alle werkgroepen doen verslag van hun activiteiten en als ik die lees raak ik altijd weer onder de indruk van alles wat wij als IVN West-Friesland ondernemen. En dat alles omdat we het leuk vinden om te doen, maar ook omdat we natuureducatie en duurzaam handelen belangrijk vinden. Anderen de natuur laten zien en beleven, dat is de kern.

Alles bij elkaar bereikten we meer dan 5.000 bezoekers en dat geeft aan dat er in ons gebied een groot draagvlak en waardering bestaat voor onze activiteiten. Daarvoor onderhouden we ook veel contact met onze collega IVN-afdelingen in de provincie en met de regionale NME-centra. Dit alles onder het motto -samen sta je sterk-, maar ook omdat je van elkaar kunt leren en daar nieuwe inspiratie uit kunt halen.

Het bleek ook bij het kennismakingsbezoek dat het nieuwe college van B&W van Stede Broec onlangs aan ons bracht. Het college onderschreef het maatschappelijk belang van onze activiteiten en sprak haar grote waardering uit voor de vrijwillige inzet van onze vrijwilligers. Daarom past hierbij een groot dank-je-wel aan alle vrijwilligers die zich, ieder op een eigen wijze, steeds weer belangeloos inzetten

voor het IVN.

Toch verschijnen er voor ons ook enkele wolken aan de horizon. Niet over inzet en draagvlak, maar wel over bezuinigingen die lokale en provinciale overheden willen doorvoeren door hun bijdrage aan onze activiteiten te verminderen of helemaal af te bouwen. Natuurlijk proberen we dat zo veel mogelijk te voorkomen, maar het is ook belangrijk dat wij zorgen dat we activiteiten ontplooiën waardoor we steeds minder afhankelijk worden van deze bijdragen.

De Natuurkoffer, de (vaar) excursies, het scholenwerk en de boekenmarkt zijn daarvan een paar goede voorbeelden. In het komende jaar zullen we hier nog meer aandacht aan besteden.

Met meer dan 20 activiteiten zijn we een van de meest actieve IVN-afdelingen in onze provincie. Bij al deze activiteiten is het belangrijk om ook de samenhang in het oog te houden. Dat gebeurt al in het klankbordoverleg waarin alle werkgroepen vertegenwoordigd zijn. Het bestuur vindt het ook belangrijk om te weten wat er leeft bij de werkgroepen en welke plannen ze voor de toekomst hebben. Daarvoor zullen we in het komende jaar met overleg per werkgroep beginnen.

Verder staan voor 2015 al weer veel activiteiten op het programma. De publieksactiviteiten zijn al helemaal gepland en er worden een aantal mooie exposities aangekondigd. In juni eindigt de Natuurgidsencursus. We wensen alle deelnemers en het cursusteam een succesvolle afronding toe, bekroond met het diploma.

Ik wens ons allen een mooi 2015 toe.

Van de bestuurstafel

Gé Kenter

Allereerst een mededeling voor alle werkgroepen. Het bestuur heeft besloten om met elke werkgroep tenminste een keer per jaar om tafel te gaan zitten om te bespreken wat zij in de toekomst gaan doen en hoe. Ook willen we daarvoor met hen per jaar een begroting afspreken.

Een ander gegeven is dat het bestuur tot de ontdekking kwam dat het IVN West-Friesland niet in het bezit is van een Huishoudelijk Reglement. Omdat dit wel wenselijk is hebben we dit inmiddels samengesteld. Dit reglement moet in de Algemene ledenvergadering worden goedgekeurd en aangenomen. Het concept van het Huishoudelijk Reglement staat in de rubriek 'Contacten' op onze website <http://www.ivn-westfriesland.nl/Huishoudelijk%20reglement.pdf>.

Vriendelijk verzoek om hier goede nota van te nemen. Het komt ter behandeling op de agenda van de algemene ledenvergadering.

Een doorslaand succes is ook onze natuurkoffer. Bij de vele verzorgings- en bejaardenhuizen is hier veel belangstelling voor en haalt aldaar leuke herinneringen van vroeger boven water. Meer hierover elders in dit blad.

Op 4 december heeft het bestuur het voltallige nieuwe

college van B&W ontvangen. Onder het genot van een kopje thee volgde het welkom en de kennismaking waarna we kort een overzicht hebben gegeven van de werkzaamheden waarmee onze vele en enthousiaste vrijwilligers zich allemaal bezighouden. Na een geïnteresseerde blik op de expositie zijn we naar boven gegaan, waar we in de zalen een uitstalling hadden neergelegd van enkele zaken waarmee onze werkgroepen zich bezighouden. Hier zijn we ook uitgebreider ingegaan op verschillende werkgroepen, zoals het scholenwerk, de natuurkoffer, en de Natuurgidsencursus.

Vervolgens volgde een zeer geanimeerde uitwisseling van ideeën, vragen, en mogelijkheden. Hieruit bleek ook dat het college onder de indruk was van wat er bij ons allemaal aan werk verzet werd. Te snel was het alweer tijd om te vertrekken, maar niet voordat onze voorzitter nog even had vermeld hoe blij wij waren met dit gebouw. Wij mogen wel concluderen dat dit bezoek door beide kanten als zeer nuttig is ervaren.

De datum van de altijd gezellige nieuwjaarsreceptie is ook bekend. Deze is op **11 januari 2015 van 15.30 tot 17.30 uur** in de Incoteczaal van het Streekbos Paviljoen.

Tot slot wenst het bestuur u allen hele prettige feestdagen toe.

B&W Stede Broec op bezoek
Foto: Hans Verhoeven

Data Paddenstoelenstudiegroep 1e kwartaal 2015

Wil Stelling

Hallo allemaal, Hierbij de nieuwe data van de Paddenstoelenstudiegroep:

1e kwartaal 2015:

Maandag 19 januari 13.00 uur Streekbos. Verzamelen bij het Streekbos Paviljoen.

Maandag 2 februari 13.00 uur Streekbos. Verzamelen bij het Streekbos Paviljoen.

Maandag 16 februari 13.00 uur Streekbos. Verzamelen bij het Streekbos Paviljoen.

Maandag 2 maart 13.00 uur Zanddepot (locatie onder voorbehoud). Verzamelen bij de ingang. Hoek Dijkgraaf Grootweg / Grootslagweg.

Maandag 16 maart 13.00 uur Streekbos Verzamelen bij het Streekbos Paviljoen.

Maandag 6 april vervalt i.v.m. Pasen.

Maandag 20 april Streekbos Verzamelen bij het Streekbos Paviljoen.

Aanmelden bij Wil Stelling: w.stelling@ivn-westfriesland.nl Tel: 0228-315307 of

Marianne Ouwerkerk: m.ouwerkerk@ivn-westfriesland.nl Tel: 0228-582303.

We bekijken nog even hoe we het met de microscopen doen. Wil je even een mailtje naar mij sturen of je daar aan mee wilt doen? Dan wil ik een of meer aparte middagen inlassen zodat we meer tijd hebben.

Wetenswaardigheden in ons werkgebied

Hans Verhoeven

16 september 2014: Niet alleen het Streekbos levert leuke waarnemingen op maar ook in de Incoteczaal vond ik een bijzonder dier. Het was een lange, slanke wants die achter het gordijn op de wand zat. Een soort die ik nog nooit had gezien.

Nadat ik het dier gevangen had heb ik het opgezocht op Wikipedia. Dat leverde het volgende resultaat op. De Bladpootwants (*Leptoglossus occidentalis*) is een vrij forse wants die haar naam dankt aan de verbrede schenen van de achterpoten. Oorspronkelijk kwam de soort voor in Mexico en het westen van de Verenigde Staten en Canada. Het voorbije decennium liet de Bladpootwants zich opmerken als invasieve soort, die in een recordtempo het noordelijk halfrond inneemt, zelfs tot in Japan.

Probleemsoort? In Noord-Amerika staat de Bladpootwants bekend als een pestsoort die schade kan aanrichten aan naaldbomen. De wants zuigt plantensappen, waardoor de zaadproductie gevoelig kan afnemen.

De voorbije jaren werden op verschillende locaties in Nederland en Vlaanderen nimfen (onvolgroeide individuen) aangetroffen, wat erop wijst dat de soort zich hier ook effectief voortplant. Of het ook een schadelijke soort wordt, valt nog af te wachten.

De Bladpootwants verscheen voor het eerst in Europa in 1999. Sindsdien maakt ze een snelle opmars in heel West-Europa. In België en Nederland werd dit opvallende insect in 2007 voor het eerst gezien, en nu reeds kan ze in grote delen van beide landen worden gevonden.

Via de websites www.waarnemingen.be en www.waarneming.nl wordt de opkomst van deze Noord-Amerikaanse pestsoort op de voet gevolgd.

16 september 2014: Marianne Ouwerkerk: Op 15 september kwamen we met de paddenstoelenstudiegroep in het Streekbos een aantal fotogenieke paddenstoelen tegen. Omdat ik geen camera bij me had, besloot ik de volgende dag nog eens in m'n ééntje terug te gaan. Op de terugweg kwam ik iets opmerkelijks tegen.

Nadat ik het op de foto had gezet heb ik een stukje meegenomen naar het Streekbos Paviljoen. Daar was Hans Verhoeven en we hebben Wil Stelling gebeld. Die kwam meteen. We constateerden dat het om een 'netpluimpje' ging. Of het een Bruin-, Roodbruin- of een Gebundeld netpluimpje is weten we nog niet, maar in ieder geval is het uniek voor het Streekbos. Het is een Myxomycete. Op de verspreidingsatlas komen ze tot nu toe niet in West-Friesland voor.

Bladpootwants
Foto: Hans Verhoeven

Netpluimpje
Foto: Marianne Ouwerkerk

Voorinformatie betreffende de jaarlijkse contributiebetaling

Rob den Hartog

Op 15 januari 2015 wordt bij de leden en donateurs die ons daarvoor machtigden de verschuldigde contributie ad. € 22,50 of de vrijwillige donatie met een minimum van € 10,00 van hun betaalrekening afgeschreven. Bij deze Europese incasso worden het achterop deze Alchemilla bij uw adresgegevens afgedrukte IVN-lidmaatschapsnummer als machtigingskenmerk en ons incassantenummer NL23ZZZ406248590000 vermeld.

Tenzij anders overeengekomen zijn ereleden en huisgenootleden geen contributie verschuldigd en betalen landelijk ingeschreven leden hun contributie rechtstreeks aan IVN Nederland. Deelnemers aan onze Natuurgidsencursus 2014-2015 hebben de contributie reeds voldaan met het cursusgeld. Overige leden bij wie de contributie na 15 januari 2015 niet is afgeschreven ontvangen van ons een betalingsverzoek voor de in de ALV 2012 vastgestelde contributie, vermeerderd met € 2,00 voor administratiekosten.

Verslag ledenuitje naar Bergen (aan Zee)

Astrid Bijster

Op 18 oktober hielden we het jaarlijkse ledenuitje van IVN West-Friesland. We gingen deze keer eerst op bezoek bij onze buurafdeling IVN Noord-Kennemerland om te gaan korvissen in Bergen aan zee. Vooraf hadden we koffie met gebak in Parnassia, het bezoekerscentrum ter plaatse. Vanwege die koffie gingen we eerder weg. Helaas had 1 persoon de mail daarover niet gelezen en dat was helaas een smetje op de dag.

IVN Noord-Kennemerland verzorgt regelmatig korvisactiviteiten in Bergen aan Zee. We hebben twee keer een "trek" gedaan vanaf het strand. Een gids van IVN Noord-Kennemerland zorgde ervoor dat het kornet in zee werd gebracht en daarna was het de bedoeling om zelf vanaf het strand het kornet door de zee te trekken. Pootjebaden kon daarbij nog best. Na een paar honderd meter werd het net geleegd in een emmer en daarna in een bak. Voor we de vangst konden bekijken werd door onze gidsen eerst gekeken of er ook een Pieterman was gevangen. Pietermannen kunnen voor een zeer pijnlijke steek zorgen.

Daarna konden we de vangst bekijken. We hadden verschillende vissen, garnalen, kreeftjes en kwalen gevangen, die door onze gidsen van deskundige uitleg werden voorzien, terwijl wij ze konden bekijken en in de meeste gevallen ook voelen.

Na het korvissen gingen we op weg naar Bergen om daar met zijn allen soep te gaan eten. Het was druk in Bergen vanwege de kunsttiendaagse.

Na de lunch vonden we na enig speurwerk onze gids, voor

een rondwandeling door Bergen. Het was een kunst voor de gids om ons langs alle drukte te leiden en toch alles wat bij een rondwandeling hoort te laten zien. Heel interessant allemaal. En IVN-ers zouden geen IVN-ers zijn als we geen eigen biologisch moment zouden hebben. Te midden van alle drukte, middenin Bergen zag Tjalling ineens bosuilen boven in de boom zitten. We waren meteen helemaal enthousiast (nog meer, want we waren eigenlijk al enthousiast over de wandeling). Een paar minuten hebben we ons helemaal op het bekijken van de bosuilen gestort, vele kunstliefhebbers met ons meetrekkend.

Daarna gingen we weer met onze gids mee, we weten zelf ook dat die veel moeite voor ons doet. Wat is Bergen verrassend. Wat ook opvallend is aan Bergen, is dat er veel weggetjes en lanen zijn die uit het centrum leiden. Een paar hoeken om en het is meteen rustig. We hebben genoten van huizen van de Amsterdamse school. Onze gids wist overal veel van de vertellen. Heel interessant allemaal.

Na de wandeling vonden we waarempel nog een terras met plaats voor ons allemaal. Met het mooie weer van die dag was het fijn nog even buiten te zitten met een drankje. Met een klein groepje zijn we nog naar het werk van de vrouw van Chris Vahl gaan kijken, die een expositie had in een tuin in Bergen.

Ik kan zowel het korvissen (van voorjaar tot najaar iedere 3e zondag van de maand) en de rondwandeling door Bergen bij iedereen aanbevelen.

Verslag Paddenstoelendag 26 oktober Julianapark Hoorn

Astrid Bijster

De Rotary in Hoorn had dit jaar het idee opgevat om op 26 oktober een Paddenstoelendag te organiseren voor kinderen in het Julianapark in Hoorn. De bedoeling was om geld in te zamelen voor een goed doel. Het IVN werd benaderd om kinderen rond te leiden in het park. Daarnaast zorgde de Rotary voor een biologische markt en allerlei andere activiteiten voor kinderen op het veld bij de Parkeerplaats van het Julianapark.

Er was een verteltheater, knutselactiviteiten, een kabouter en nog meer. Het Clusius College had een tafel met microscopen geregeld en daarnaast knuffelkonijnen. Het was prima georganiseerd en dat in hele korte tijd. Er was een mooie folder en poster, die goed verspreid waren op alle scholen. Het werd een gezellige drukke dag in het Park.

Er was tegelijk met de Paddenstoelendag ook een fietscrossevenement in het Julianapark. Dat zorgde er wel voor dat we de rondwandelingen alleen maar aan een kant van het Park konden doen. We waren met 9 gidsen van het IVN en dat was wel nodig ook. Ik vond het hartverwarmend dat zoveel gidsen in korte tijd toezegden te helpen.

Een deel van de gidsen stond in de IVN kraam waar we onder andere waterbeestjes hadden, gevangen door de

cursisten van de Natuurgidsencursus. Waterbeestjes doen het altijd goed op een kraam.

Naar schatting zijn er een paar duizend mensen naar de Paddenstoelendag gekomen en hebben we een paar honderd kinderen rondgeleid. Er waren 400 knapzakjes verkocht aan kinderen en die mochten dan met ons op stap. Ze zijn allemaal verkocht, maar we denken zelf dat ze niet allemaal zijn meegeweest met de wandeling. Maar veel waren het er wel.

Ook voor ons gidsen was het een leuke gezellige dag, zo met elkaar. We hebben ook genoten van de goede sfeer op de Paddenstoelendag en de activiteiten. We kregen van de Rotary een heerlijke lunch.

Er waren gelukkig paddenstoelen om te bekijken, maar aan het einde van de dag stonden er niet veel meer overeind, nadat een paar honderd kinderen met ons mee waren geweest.

Inmiddels heeft een evaluatie plaatsgevonden. Volgend jaar komt er weer een Paddenstoelendag. We kunnen dan een en ander vroeger voorbereiden en onze wandeling afstemmen op de kraam en met andere aanwezige organisaties.

Kinderen met knapzakje tijdens de Paddenstoelendag klaar voor de IVN rondwandeling

Foto: Astrid Bijster

Nest Dwergmuis

Foto: Jan Flink

Kraamkamer in het Egboetswater

Jan Flink

Tijdens onze werkzaamheden in en op het Sneeuwklolkjes-terrein in het Egboetswater (opschonen van de paden, rondom vrijmaken van de jonge aanplant van brandnetels, onkruid rond het gebouwtje verwijderen en de eco-poel van te veel Riet ontdoen) kwam een vrijwilliger met een bolletje gras in het gebouwtje. Het was koffietijd en hij legt het op tafel met de mededeling: "We zijn Riet aan het snoeien en dit zat er in".

Een kunstig bolletje zo groot als een tennisbal, grof riet eromheen met grashalmen om het geheel bij elkaar te houden het was nog geheel intact en perfect rond. Natuurlijk kwam de vraag of iemand wist wat het was?

Nou wist ik *wat* en *van wie* het was, want als vrijwilliger bij Landschap Noord-Holland hadden we net 3 weken geleden ook zo' n bolletje gevonden op ongeveer 60 cm hoogte in de Skoot, een natuur- en waterbergingsgebied bij Opperdoes van 5 jaar oud.

Wat daarvoor een plat boerenland was, ontwikkelt zich nu als natuurgebied. Wat daar op tafel lag was het nestje van de Dwergmuis (*Micromys minutus*). Het heeft maar 1 ingang en er kunnen wel 4 tot 7 broedsels per jaar worden grootgebracht van 8 jongen die bij geboorte ongeveer 5 tot 8 gram wegen. Na 2 weken kunnen ze zelf voor voedsel op pad gaan.

Toen we het nestje op tafel open maakten was er verbazing alom: er bleken 6 jonkies in te liggen. Ze waren ongeveer 2 cm groot. Na het goed bekeken te hebben is het weer dicht gemaakt en na nog wat extra versteviging te hebben aangebracht, hebben we het op originele plek op ongeveer 60 cm hoogte in het riet vastgemaakt.

Toen zagen we dat op ongeveer 30 cm ernaast nog een nestje in het riet was gemaakt. Het was wat minder rond en leeg. Toen we wegliepen zagen we een Dwergmuis van de rand van de poel het riet inklimmen om naar het nestje te gaan. Daaruit blijkt dat de verstoring niet al te groot was en de drang van de muis groot is om naar de jonkies te gaan. De Dwerg- of Oogstmuis kan zijn staart om de riethalm slingeren en heeft dan zijn voorpootjes vrij om te eten. Als ze eten is er altijd 1 die op de uitkijk staat voor rovers. Ze staan onderaan de voedselketen, want ze zijn voedsel voor roofvogels, uilen, reigers, ratten, wezels, eksters en kraaien.

Uit het feit dat we nu nog een nestje vonden, blijkt dat er voldoende insecten en zaden zijn om een nest met 6 jonkies groot te brengen. Als het kouder wordt gaat de Dwergmuis net als alle muizen in de grond om te overwinteren.

Uitnodiging jaarvergadering 10 maart 2015

Gé Kenter

Beste leden van IVN West-Friesland. Het bestuur nodigt u van harte uit om de jaarvergadering bij te wonen op dinsdag 10 maart om 19.30 uur in de Incoteczaal van het Streekbos Paviljoen.

Agenda jaarvergadering 2015:

01. Opening door de voorzitter.
02. Mededelingen van het bestuur.
03. Ingekomen stukken.
04. Notulen jaarvergadering 2014 (zie lentenummer Alchemilla 2014 jaargang 42 nr.2)
05. Jaarverslag 2014 (zie winternummer Alchemilla 2015 jaargang 43 nr.1)
06. Financieel verslag 2014.
07. Verslag kascontrolecommissie.
08. Begroting 2016.
09. Benoeming nieuwe kascontrolecommissie.
10. Huishoudelijk Reglement.
11. Bestuurswijziging.
12. Rondvraag en sluiting.

Toelichting bestuurswijziging:

Aftredend en niet herkiesbaar: Henk Lanting .
Aftredend en herkiesbaar: Adri Bozelie, Astrid Bijster en Hans Verhoeven.
Andere voordrachten kunnen conform art. 10 lid 4.b voor aanvang van de vergadering schriftelijk worden ingediend bij het bestuur.

Na de vergadering, die tot ongeveer 21.00 uur zal duren, is er een gezellig samenzijn en kunnen we fijn bijpraten onder het genot van een hapje en een drankje. Rond 22.00 uur sluiten we de avond af.
Tot ziens op dinsdag 10 maart.

Column

Voedertijd

Marianne Ouwerkerk

Wat hebben we een mooi najaar gehad. Nu komt de winter eraan en allemaal proberen we de vogels weer te voorzien van lekkere dingen. Ik heb een boom in de tuin waar van alles in hangt: vetbollen, pindacakejes, een silo met voedermix.....

Het gevolg is een gezellige drukte in de tuin. Maar ze zijn wel kieskeurig. Wat ze niet lusten flikkeren ze er rustig uit. Hoe dankbaar. Daar komen dan wel weer andere vogels op af zoals Merels, Heggenmussen en Vinken die liever van de grond eten, maar toch heb ik ieder voorjaar een ongevraagde moestuin. Bietjes, wortels, doppers, zonnebloemen en een hoop onbekende troep groeit overal waar ik het niet wil hebben.

Maar....daar heb ik wat op gevonden. Er hangt nu een dienblad onder. In plaats van op de grond komt daar het gemorste voer op te liggen. Wel een beetje gemeen, want het hangt zo laag dat grotere vogels niet bij de silo kunnen. Het lijkt te werken. Onze Turkse tortel-tweeling Ali en Hassan komt er op af. Brood en spelen. Het dienblad is een leuke schommel voor die twee zodat er nog van alles op de grond terecht komt. Dat wordt toch weer schoffelen en wieden in het voorjaar.

Terwijl ik zit te piekeren hoe ik dat nu weer moet oplossen valt er een catalogus van een ons allen bekende firma in de brievenbus. Ik blader hem door en daar is de oplossing. Gepeld vogelvoer. Gegarandeerd een schone en onkruidvrije voederplaats. Zou het waar zijn? Ik ga het proberen. Volgende keer laat ik weten of het gewerkt heeft.

Vreet(d)zaam plaatje

Activiteiten KNNV winter 2015

Jan Duyf

Voor een uitgebreidere uitleg van deze excursies zie de website van KNNV Hoorn: www.knnvhoorn.nl

Zondag 4 januari: Nieuwjaarswandeling

We vertrekken om 10.00 uur vanaf de parkeerplaats ' De Vlietgolf' aan de Gruttersweide te Wervershoof voor een wandeling van ruim 8 km om de Groote Vliet en langs de Vooroever. Bij terugkeer gaan we erwtensoep/koffie nuttigen in het restaurant van de golfbaan.

Contactpersoon: Gerrit de Weerd, T: 0228 585577, M: 06 49968720, E: 4genjdew@gmail.com

Maandag 12 januari: Lezing: Bomen over bomen in de stad door Hans Kaljee

Over bomen raak je nooit uitgepraat, maar de bomen in de stad zijn toch heel speciale, dat zijn echt ' mensenbomen' . Bomen hebben het in de stad niet bepaald makkelijk. Denk aan fietsen, auto's die de boom beschadigen en vandalisme. Tel hierbij het strooizout en het wortelstelsel onder de harde straat. Langs de gracht is nauwelijks ruimte voor de wortels en dan ook nog alle kabels, riool- en waterleidingen die tussen de wortels worden gelegd. En toch, de boom wordt elk voorjaar weer groen, bloeit en maakt zaden! Hans Kaljee is Bomenconsulent in de gemeente Amsterdam. Wijkcentrum Kersenboogerd, Brederodegracht 1, Hoorn. Zaal open om 19.45 uur, aanvang 20.00 uur.

Zondag 25 januari: Excursie bomen in Hoorn

Naar bomen kijken hartje winter? Ja, ook als er geen bladeren aan de bomen zitten valt er veel te zien; juist eigenschappen die ons minder opvallen als ze bebladerd zijn. Hoe ziet de bast er uit, hoe zijn de takken verdeeld e.d. Een paar jaar geleden kwam het boekje "Winterflora bomen en struiken" uit, geschreven door Dirk Slagter. Dit boekje is zeer toegankelijk en zal onze leidraad zijn bij deze excursie door hartje Hoorn. Begin excursie: voorzijde station Hoorn om 9.00 uur.

Contactpersoon: Anneloes ter Horst, T: 0226 452990, M: 06 17628020, E: anneloes59@planet.nl

Zondag 8 februari: Excursie rivierengebied

Dit jaar gaan we ganzen kijken bij de grote rivieren. ' s Winters profiteren grote aantallen watervogels van de vele plassen, kleigaten en strangen in de uiterwaarden. Een actueel landschap met eindeloze mogelijkheden voor struinen en ontdekken (laarzen mee!). De ingrijpende dijkverzwaring en afgraving van de uiterwaard (in het kader van Ruimte voor Rivieren) ging vaak samen met natuurontwikkeling en heeft de natuurwaarden flink vergroot. Het weer en de waterstand bepalen verder de inhoud van deze tocht. We bezoeken het gebied tussen Heerewaarden en Zaltbommel, waarbij we kunnen lopen rond Fort St. Andries en de Kil van Hurwenen. Vertrek van het Dampden om 9.00 uur.

Vooraf aanmelden bij contactpersoon: Jan Marbus T: 0229 230419. Bij twijfelachtig weer leven bellen! De hele dag excursie, dus brood en drinken mee.

Maandag 9 februari: Lezing Natuur aan huis door Hans Peeters

Hans Peeters, werkzaam bij Vogelbescherming Nederland en auteur van het boek ' Natuur aan Huis' (uitgave KNNV) doorkruiste Nederland en België om de mooiste natuurrijke tuinen en erven vast te leggen. Ze variëren van actieve boerenbedrijven tot ' nieuwe buitenlui' die vanuit de stad op het platteland zijn gaan wonen. Maar ook ' openbare erven' op bijvoorbeeld een minicamping, theetuin, kloostertuin en een kasteelhoeve. Lees meer over het programma van deze bijzondere avond op de bovenstaande website.

Wijkcentrum Kersenboogerd, Brederodegracht 1, Hoorn. Zaal open om 19.45 uur, aanvang 20.00 uur.

Zondag 15 februari: Zeevangtelling (zie bovenstaande website)

Zaterdag 21 februari: Werkdag Koogbraak

Vele handen maken licht werk, dus kom gerust een paar uurtjes helpen. Je zal merken dat het werken in de buitenlucht, soms onder bijzondere omstandigheden, echt heel lekker is. We nemen genoeg tijd voor rustpauzes. Neem koffie of ander drinken mee. Doe laarzen aan en werkkleding, want het kan behoorlijk nat en vies zijn. Voor gereedschappen wordt gezorgd door Ab van Dorp van SBB.

We beginnen om 9.30 uur en zullen rond 14.00 uur stoppen. Verzamelen bij de Koogbraak. De Koogbraak ligt langs de dijk tussen Schardam en Etersheim.

Contactpersoon: Eric de Vroome, T: 0229 769057, E: de.vroome@kpnmail.nl

Zondag 8 maart: Werkdag Koogbraak (zie 21 februari)

Maandag 9 maart: Lezing Galapagos-eilanden en de evolutietheorie door Hans Verhoeven

Iedereen heeft over de Galapagos-eilandengroep gehoord. Zeker in verband met de evolutietheorie die mede door Darwin via deze eilanden zijn fundering heeft gekregen. Hans Verhoeven heeft in 2009 een vogelreis gemaakt naar Ecuador en daarbij 7 dagen visites gebracht aan 8 van de 13 eilanden die de Galapagos rijk is. Naast de fraaie vogels en reptielen laat hij u ook zien waarop Darwin onder meer zijn theorie heeft opgebouwd. Dat doet hij met behulp van foto's van schildpadden, mockingbirds en de beroemde Darwinvinken. Ook het ontstaan van de Galapagos komt ter sprake. Welke invloeden heeft El Niño op de natuur van de eilanden. Van alles komt er langs: landschappen, vogels, reptielen, insecten, ongewervelden, planten, enz. Kortom u zult zich niet vervelen.

Hans Verhoeven, T: 0228 515137, E: j.l.verhoeven@ziggo.nl Wijkcentrum Kersenboogerd, Brederodegracht 1, Hoorn. Zaal open om 19.45 uur, aanvang 20.00 uur.

Zondag 15 maart: Zeevangtelling (zie bovenstaande website)

Zaterdag 28 maart: Excursie Makkumerwaarden

Voor de Friese IJsselmeerkust ter hoogte van Makkum en Piaam liggen de Makkumernoordwaard; de Makkumerswaard en de Koaiwaard. Onder de verzamelnaam Makkumerwaarden valt dit natuurterrein onder het Beschermd Natuurmonument de Friese IJsselmeerkust. Het gevarieerde gebied bestaat uit begroeide zandplaten omgeven door ondiep water. Langs het IJsselmeer liggen zeven schelpen-

banken, met daartussen ondiepten die zo nu en dan droogvallen. In deze tijd is de vogeltrek nog op volle gang. Vertrek: 9.00 uur vanaf parkeerplaats Dampten in Hoorn. Terug ongeveer 16.00 uur.

Vooraf aanmelden bij Hans Oudejans, T: 072 5021675, M: 06 48653110, E: hansoudejans@ziggo.nl

Diepgevroren Haas
Foto: Mindert Mulder

Lampje van ijsvogelveren
Foto: Mindert Mulder

Honger maakt hazen goedgegelovig

Mindert Mulder

Er was eens een haasje dat was niet wijs, dat wilde gaan zwemmen al in het ijs.

Wie kent het versje niet, het versje dat stamt uit de tijd dat de dieren elkaar nog vertrouwden en misschien wel daardoor met elkaar konden praten. Zo kon het gebeuren dat op een koude winterdag in het jaar 1009 de vos een praatje maakte met zijn buurman de haas. 'Zeg haas', zei de vos met zijn fluwelen stem, 'weet jij wel dat er onder de ijsvloer van de sloot daarginder boom-stammetjes liggen, boomstammetjes met lekkere sappige basten? Als ik jou was zwom ik er meteen naar toe!'

En de haas, die eigenlijk wel wist dat de vos een fantast en een deugniet was, geloofde hem op zijn woord. Hij rende naar de sloot daarginder en met alle moed die hij bezat dook hij in het ijs en o, zie hem daar nu liggen als een blinde zonder bril die uit schoolzwemmen is gegaan. De overkant is ver, te ver, te ver en tevergeefs sloeg hij nog een poosje met zijn nagels om zich heen, maar geen slag bracht hem dichterbij de overkant.

De vos die achter de haas was aangelopen maar op de wallekant was blijven staan, stak geen poot uit om zijn buur te redden, integendeel, hij lachte zich rode blossen op z'n wangen. 'Duiken haas, duiken moet je wil je knagen aan de basten, kefte hij meer vals dan sluw, 't is om te gillen van de pret, wat is hij dom die stomme haas', maar toen hij zag dat de haas diep zou bevroren sloop hij met een slappe staart geruisloos naar z'n hol met zeven poorten. De reiger die midden in de nacht met zijn lampje van ijsvo-

gelveren op weg was naar zijn neef de kwak, vond bij toeval de haas in het ijs. 't Is me wat, 't is me wat', raspte hij, 'wat bezielt zo'n beest om te gaan zwemmen in het ijs?' Hij schudde met z'n veren en krabde met z'n tenen wat vlooien van z'n lijf. Toen besloot hij om de vos erbij te halen, diens hol was immers toch vlak in de buurt, neef kwak moest maar wat geduld gaan oefenen.

De vos wist meteen waarvoor de reiger kwam. 'Die ouwe visjes-vanger zal er van lusten', was zijn tweede gedachte, 'ik zal zorgen dat hij morgen al de schuld van haasjes sterven tussen z'n veren vindt.'

En zo geschiedde, tijdens een vergadering van alle dieren lispelde en zweerde de vos over het lievelingskostje van die blauwe schraalhans, 'ogen, beste vrienden, ogen, het maakt hem niet uit van welk dier en hoe groter ze zijn hoe liever het de veelvraat is.' De zwijgzame reiger verloor zelfs zijn laatste poot om op te staan. 't Is dat hij goed vliegen kon, anders zouden we hem heden ten dage niet meer aan de slootkant aantreffen.

Het onafhankelijke varken, dat het zaakje jaren later nog eens grondig onderzocht, kreeg een vermoeden van het bedrog toen de vos bij een andere gelegenheid de keel van een nakomeling uit het geslacht van de haas in kwestie doorbeet en het dier vervolgens aan zijn vrouw te vreten gaf. Over de toedracht van de dood van de haas die wilde gaan zwemmen in het ijs zei het varken: 'Honger, razende honger, daardoor vergat de haas domweg dat vossen akelige liegbeesten zijn.' Niet lang daarna verleerden de dieren het praten met elkaar.

IJsvogelwerkgroep

Douwe Greydanus

Al negen jaar is onze IJsvogelwerkgroep actief met het welzijn van deze prachtige vogels. Door de klimaatveranderingen zijn ze uit het zuiden van het land naar ons gekomen. Door een aantal strenge winters hebben zij de laatste jaren een behoorlijke veer gelaten waardoor ook de activiteiten van onze groep op een laag pitje kwamen te staan. Er zijn weer enkele wanden gemaakt om ze volgend jaar een kans te geven. Voor het seizoen 2015 zullen alle wanden weer nagekeken gaan worden door de vrijwilligers zodat de IJsvogel er weer optimaal gebruik van kan maken.

Terugkijkend op 2014 is het gelukkig weer een redelijk broedseizoen geworden in onze gelederen. Met regelmaat kwamen er meldingen binnen van IJsvogels gezien in West-Friesland en dat gaf weer hoop.

Van belang is vooral in het broedseizoen of het om een man of vrouw met vis gaat. Op drie plaatsen werd regelmatig een exemplaar met vis gezien en na lang observeren kwamen de broedlocaties in beeld. Een paar was weer neergestreken op de bekende plek in het Streekbos. Ook in de Lutjebroekerweel was een stel actief.

Verrassend was dat er ook een stel gevonden werd in de

landtongen van de vroegere vaarveiling te Bovenkarspel: daar kwam een exemplaar uit een nestgang naar buiten. In de sloten rond de nesten waar door IJsvogels werd gejaagd was het zicht goed want de visjes die op het menu stonden konden gemakkelijk opgespoord worden. Snel werden ze afgevoerd naar het hol.

Verrassing: in Andijk vaart regelmatig iemand met een kano door de sloten. Toen ik hem aansprak terwijl hij in zijn kano kwam aanvaren of er nog een IJsvogel was gezien werd dat ontkend: "al lang niet meer". Tien minuten daarna kwam hij op de fiets achter mij aan en vertelde dat voor hij thuis aanlegde, er een IJsvogel voorbij vloog die bij hem achter het huis op een tak ging zitten.

Er is een spreekwoord: als je het over de duvel hebt trap je hem op zijn staart!

Raamslachtoffer: helaas kwam er ook een melding uit Schellinkhout dat er een jonge vogel tegen een raam was gevlogen en het niet heeft overleefd. Deze krijgt een tweede leven in De Witte Schuur te Enkhuizen.

Meld uw waargenomen IJsvogel aan Douwe Greydanus: tel. 0228 720119, mob. 06 14734554, mail: d.greydanus@quicknet.nl

IJsvogel

Foto: Douwe Greydanus

Weidevogelwerkgroep

P. Tjeertes

Het weer

De winter was zacht, zonder sneeuw en ijs. Het voorjaar begon vroeg: begin maart begonnen de Kieviten al te broeden. Het eerste Gruttonest van Noord-Holland werd op 26 maart gevonden, gevolgd door het eerste Tureluurnest op 29 maart, hetgeen uitzonderlijk vroeg is.

Het weer bleef goed, met als gevolg dat het gras snel hoog stond, wat het zoeken naar de Grutto- en Tureluurnesten niet makkelijk maakte. De boeren konden daarom ook vroeg gaan maaien, wat voor de overleving van de pullen minder gunstig is.

De nesten(zie tabel 1)

In totaal vonden we 664 nesten, dat zijn er 42 minder dan in 2013. De daling komt vooral doordat van de Grutto 21 nesten minder (-22%) en van de Kievit 30 nesten minder (-8%) werden gevonden.

De Kievit is nu voor het tweede jaar in de min. Na een toename in 2013 is het aantal nesten van de Grutto weer gezakt tot het peil van 2012. De Tureluur blijft redelijk constant met rond de 30 nesten in de laatste drie jaar. De Scholekster deed het goed met 163 nesten, dat zijn er 10 meer dan vorig jaar, ook vorig jaar was er sprake van een stijging. Van de overige vogels springt de Kluut er uit met 11 gevonden nesten.

Legsels per jaar en soort. Tabel 1.

Selectie: NH37 Weidevogelbeschermingsgroep IVN West-Friesland 2014

Soort	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bergeend		1							1	
Bontbekplevier	4	2	4	4	2	1			9	4
Br kiekendief									1	
Fuut								1		
Gele kwikstaart	2	2	2	4		2	5		4	2
Graspieper			1				2			
Grutto	63	58	111	147	139	134	98	74	96	75
Kievit	409	366	531	577	587	626	613	434	392	362
Kluut					1	4	12	1	2	11
Krakeend	4	1	1	1		1	2	1		
Kuifeend	6		2	8	6	6	4	3	5	3
Meerkoet	2	2	6	16	3	7	2	6	2	6
Patrijs				1						
Scholekster	95	98	106	134	155	162	182	134	153	163
Slobeend	5	3	7	6	7	13	2	4	2	1
Tureluur	30	13	70	55	73	72	55	33	30	31
Veldleeuwerik			1			2	3		4	1
Wilde eend	2		4	8	1	8	4	1	5	5

Totaal	622	546	846	961	974	1038	984	692	706	664
--------	-----	-----	-----	-----	-----	------	-----	-----	-----	-----

In **tabel 2** zien we dat het gemiddelde uitkomstpercentage op 82,5 % ligt. Dit is ongeveer 3% lager dan vorig jaar. Ook vorig jaar was het uitkomstpercentage met 2% afgenomen. Het is niet te hopen dat deze trend doorzet.

Mogelijke oorzaak van het afgenomen uitkomstpercentage is de toename van de predatie. Die is met 5,8% bijna 2% hoger dan vorig jaar, maar nog altijd lager dan in andere gebieden in Noord-Holland. Het verlies door werkzaamheden was vrijwel gelijk aan dat van vorig jaar.

Conclusie

Het totaal aantal gevonden nesten is lager dan vorig jaar. Vooral Grutto- en Kievitsnesten werden minder gevonden. De Tureluur blijft gelijk en de Scholekster stijgt voor het 2e achtereenvolgende jaar. Van de 18 groepen hebben 6 zelf hun data ingevoerd in de database van Landschap Noord-Holland. We streven ernaar dat meer groepen dit gaan doen. Hierdoor komen de nestgegevens sneller beschikbaar.

Selectie: NH37 Weidevogelbeschermingsgroep IVN West Friesland 2014

Soort	Totaal	Bekend	Uit	Niet uit	% uit	Pred.	Bew.	Werk.	Verl.	Ov.	Onb.
Bontbekplevier	4	4	3	1	75	0	0	0	1	0	0
Gele kwikstaart	2	2	2	0	100	0	0	0	0	0	0
Grutto	75	74	59	15	79,73	6	0	4	5	0	0
Kievit	362	341	281	60	82,4	17	0	15	24	0	4
Kluut	11	11	11	0	100	0	0	0	0	0	0
Kuifeend	3	3	3	0	100	0	0	0	0	0	0
Meerkoet	6	5	5	0	100	0	0	0	0	0	0
Scholekster	163	146	117	29	80,14	11	0	3	11	1	3
Slobeend	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0
Tureluur	31	31	28	3	90,32	1	0	0	2	0	0
Veldleeuwerik	1	1	1	0	100	0	0	0	0	0	0
Wilde eend	5	4	4	0	100	0	0	0	0	0	0

Totaal			514	109		36	0	22	43	1	7
% van bekend resultaat	664	623	82,5	17,5	82,5	5,78	0	3,53	6,9	0,16	1,12

Afgebakend nest na het ploegen
Foto: Piet Lasschuit

Kievitsnest met ei en 3 jongen
Foto: Piet Lasschuit

Werkgroep Natuurkoffer

Adri Bozelie

Deze nieuwe werkgroep is al in 2013 gestart met de voorbereidingen, zoals oriëntatie, het verzamelen en het aankopen van materialen, en het ontwerpen van een folder. Ook zijn vooraf 5 try-outs gehouden bij diverse verzorgingshuizen, zodat alle werkgroepleden minimaal één maal konden proefdraaien.

In 2014 zijn we echt van start gegaan. Nog voordat we de folder klaar hadden zijn we al bij 2 instellingen op bezoek geweest. Maar na de eerste verspreiding van de folder, begin september, liep het storm. Maar liefst 8 boekingen voor de maanden oktober en november.

Om alles binnen de perken te kunnen houden, zijn we voorlopig gestopt met het verder verspreiden van de folder. Hiermee starten we weer in de maanden januari/februari

2015.

We kunnen zeggen dat alle presentaties bijzonder succesvol zijn geweest. Afhankelijk van de geestelijke situatie van de cliënten, werd de ene keer volop meegedaan en merkten we de andere keer toch zeker belangstelling. In beide gevallen kwamen verhalen van vroeger naar voren.

Van de begeleiding kregen we enthousiaste en waardevolle reacties.

In totaal zijn er 10 betaalde presentaties geweest, wisselend van 8 dementerenden tot 40 nog zelfstandige ouderen. In totaal voor 156 personen. We hebben hiervoor € 380,-- voor het IVN mogen ontvangen.

Ook hebben we als promotie met de Natuurkoffer gestaan op de zomerfair in Venhuizen en bij de ouderenmarkt in het Streekhof in Bovenkarspel.

Scholenwerk

Henk Lanting / Hans Verhoeven

Terugblik: We kunnen enerzijds tevreden, maar anderzijds ook enigszins teleurstellend terugkijken op het jaar 2014. De tevredenheid zit in het goede verloop van de excursies die werden gehouden. De ontevredenheid in het verder achterblijven van de boekingen.

Met dit laatste hebben ook onze collega's van het MAK en de Witte Schuur te maken. Het achterblijven van de boekingen is tegengesteld aan de positieve ervaringen van de leerkrachten. Het aantal boekingen op niveau houden blijft een punt van aandacht.

Afscheid: Wij hebben in de eindejaar-bijeenkomst afscheid genomen van 2 gidsen in verband met hun verhuizing naar Zandvoort. De partners Astrid Linskens en Frank Bald zijn een vijftal jaren actief geweest. De eerste als gids, de tweede als schipper. Samen hebben zij met name op de vrijdag vaarexcursies verzorgd. Daarnaast was Astrid ook bij diverse andere excursies, zowel in het Streekbos als in het Egboetswater, actief.

Op de zeer geslaagde bijeenkomst, waar preparateur Jan van Hout ons de fitnesses uitlegde van zijn werk, werden zij in de bloemetjes gezet en voorzien van een pakket noten. De waarnemend voorzitter van het scholenwerk bedankte hen mede namens het bestuur voor hun inzet.

Nieuwe ontwikkelingen: Gezien de teleurstellende boekingsresultaten kwamen we in het overleg tussen MAK en Witte Schuur tot de conclusie dat er drie hoofdoorzaken zijn:

1. Het wordt voor scholen steeds moeilijker om het vervoer te regelen. Als een leerkracht om deze reden een geboekte excursie moet annuleren dan is dat natuurlijk vervelend. Dan past hij/zij er wel voor een volgend seizoen weer te boeken.

2. Door het digitale systeem verwatert het contact met de scholen. Sommigen blijken niet meer over inlogcodes etc. te beschikken en dan gebeurt er dus niets.

3. Concurrentie. Er komen meer organisaties op de markt die hun product aan het onderwijs proberen te slijten en die raakvlakken hebben met de natuur.

Oplossingen: Kunnen we het contact met scholen verbeteren door met hen een programma vast te stellen en voor een school een contactpersoon aan te stellen (de ambassadeur voor de school)? Kunnen we ook excursies verzorgen bij de scholen zelf? De eerste contacten zijn gelegd. Tot heden merken we een positieve reactie van de benaderde scholen.

Samenwerking MAK en Witte Schuur: Ook dit jaar is er tussen de organisaties enkele keren overleg geweest. Dit wordt door ons als zeer prettig ervaren. Wij maken graag gebruik van hun expertise op het gebied van o.a. ICT. De gezamenlijke nieuwsbrief als aanvulling op het digitale programma is ons inziens een must.

Gezamenlijk lijken we naar de ontwikkelingen in ons werkgebied met betrekking tot natuureducatie en wat wij hier verder in kunnen verbeteren. De kosten van onze excursies worden op elkaar afgestemd. Coördinator: Wij zijn al langere tijd op zoek naar een vervanger voor ondergetekende als coördinator van het scholenwerk. Inmiddels is

het meer dan een jaar geleden dat ik ben gestopt. Nu acteer ik als waarnemend coördinator. Mindert Mulder wordt momenteel ingewerkt om t.z.t. deze taak over te nemen. Wij zijn in overleg hoe de werkzaamheden opgepakt en verdeeld kunnen worden. Wij hopen dat Mindert heel veel plezier zal ervaren in de samenwerking met onze positief ingestelde gidsen.

Nieuwe excursies: Stilstand is achteruitgang is een bekend gezegde. In dit kader werken we voortdurend aan nieuwe initiatieven. Voorbeelden zijn o.a. het ontwikkelen van nieuwe excursies. Naast de bijenexcursie in het Egboetswater die we dit jaar voor het eerst hebben gegeven (positief door leerkrachten ervaren) kunnen we deze excursie nu ook in een enigszins andere opzet geven bij imker Henk Stam in Andijk.

Wij mogen gebruik maken van de faciliteiten van het poldermuseum/Saet en Cruyt museum. Met deze laatste werken we al op meerdere fronten samen. Naast de excursies gaan we nu de uitdaging aan om lessen over zoogdieren te verzorgen. We kunnen die op de locatie in het Streekbos geven, maar we gaan ook uittesten of deze ook op de school zelf gegeven kan worden. We werken hierbij met groepjes van 4 à 5 leerlingen. De eerste reacties van leerlingen en leerkrachten zijn positief. De leerlingen zelf gaven aan veel door deze les te hebben geleerd.

Volgend jaar kunnen we melden of deze les uitvoerbaar is op scholen.

RSW: Graag wil ik hier specifiek onze samenwerking met het Recreatieschap Westfriesland extra belichten. Deze organisatie zorgt ervoor, dat wij in het Ecoproject en met name in het Egboetswater onze excursies kunnen geven in een omgeving die geschikt is voor natuuronderwijs. Piet Copier en zijn mannen zijn altijd bereid ons waar nodig te helpen, (b.v. het weghalen van struiken, zodat wij goed bij het water kunnen, walkanten aanpassen voor slootjesexcursies, samenwerken om een boomplantdag voor leerlingen te verzorgen, paden in orde maken zodat deze goed toegankelijk zijn, zitjes van boomstammen in het Egboetswater maken waardoor wij een buitenles kunnen geven. Al met al zijn wij heel blij met de inzet van het RSW. Ook het bestuur van het RSW willen wij bedanken. Zij stellen ons uiteindelijk in de gelegenheid goed natuuronderwijs op onze locaties te geven.

Samenwerking Saet en Cruyt Museum: Scholen kunnen via het digitale programma van het IVN en bij het IVN excursies naar dit museum boeken. Het museum zorgt zelf voor gidsen. In totaal werden hier 6 excursies geboekt.

Resultaten: een overzicht aan van het aantal klassen dat ons voor de verschillende excursies heeft bezocht:

Crea natuur Speciaal onderwijs bovenbouw: 4, Crea natuur bovenbouw: 3, Crea Natuur onderbouw: 2, Lente Streekbos: 2, Lente Egboetswater: 4, Natuurscircuit: 13, Slootjes Egboetswater: 6, Varen en onderwaterdiertjes vangen met wandeling: 10, Varen en onderwaterdiertjes vangen: 11, Kabouterpad Egboetswater: 2, Kabouterpad Streekbos: 2, Gemalen Westerkogge: 2, Gemalen Willemsweg: 7, Winterexcursie: 1, Bomenexcursie Egboetswater: 1, Bijenex-

cursie: 5, Kabouterpad herfst Egboetswater: 3, Kabouterpad herfst Streekbos: 9, Herfstexcursie Egboetswater: 4, Herfstexcursie Streekbos: 14.

Naast de door ons aangeboden excursies hebben we verzorgd: Vaarexcursie met wandeling verzorgd op verzoek: 3, Bezoek Martinuscollege: 10, Proefdraaien zoogdieren: 2, Bomen planten (met bomen les): 2. Totaal hebben we dus 122 klassen voorlichting op het gebied van natuur kunnen geven.

Ik wil graag alle gidsen, maar ook de organisaties waar we mee samenwerken bedanken voor hun inzet. Zonder de inzet van de vrijwilligers van het scholenwerk konden we dit resultaat niet boeken. Voor het onderwijs voorzien wij duidelijk nog altijd in een behoefte. Wij zijn in staat activiteiten in kleine groepen te begeleiden waardoor de natuur intenser door leerlingen wordt beleefd.

Nachtvlinders

Ad Roobeek

We hebben het doek een kleine 30 keer opgesteld door ons (KNNV Afd Hoorn/West-Friesland) werkgebied, te weten het Oostelijk deel van West-Friesland (van Enkhuizen tot Aartswoud-Hoogwoud) en De Zeevang, verspreid over 20 locaties.

De meeste locaties zijn bij particulieren die hun tuin beschikbaar hebben gesteld voor dit onderzoek.

De landelijke nachtvlindernacht is gehouden in het Streekbos. De aanwezigen waren erg enthousiast met het binnenbrengen van nachtvlinders waarbij de micro's aardig vertegenwoordigd waren.

Nieuw voor ons waren het Klein muisbeertje en het Rondvleugelbeertje. De mooiste vangsten waren wel de Puntige zoomspanner, het Groot avondrood en de Vliervlinders.

De nacht voorafgaand aan de open dag van het Egboetje hebben we ook dit jaar weer benut om het doek op te zetten. Publiek mocht hierbij aanwezig zijn.

De locatie waar we het meest geweest zijn was de Lutjebroeker Weel. Dit gebied staat voor 5 jaar in de belangstelling van alle werkgroepen van de KNNV.

Fluisterboot

Theo Ruiter

Op 3 april is de boot uit zijn winterslaap gehaald door Herman Steltenpool, Douwe Greydanus, James van der Staal en ik. Het is echt een stevige boot geworden na alle ingrepen die gedaan zijn. De aanwezigheid van kussens is een pluspunt voor de passagiers. Ook de leuning bij het trapje trouwens. Dat geeft meer zekerheid bij het instappen. Op 13 april was de eerste vaartocht met een gezelschap.

Leskoffers/kisten: De bestellingen voor deze materialen daalt steeds verder. Oorzaak is waarschijnlijk dat op Internet zo makkelijk informatie is te vinden dat het niet meer loont om een leskoffer/kist op te halen. Uitgeleend zijn: Westfriese huis-, tuin- en keukenvogels: 1, Bijenkist: 4, Kriebelbeestjes: 2, Weer: 2, Herfst en kringlopen: 1, Herfst: 2, Bomen: 1.

Het lijkt me dat we een aantal koffers/kisten moeten wegdoen: ze verouderen en nemen in het magazijn veel ruimte in beslag. We gaan dat in de bijeenkomst scholenwerk aankaarten.

Alle medewerkers bedankt.

Afscheid Astrid en Frank

Foto: Hans Verhoeven

Zo vroeg was er nog nooit geboekt.

Dat de vaarprijs voor een gezelschap is verhoogd van € 50,- naar € 100,- blijkt geen probleem te zijn.

Op 2 september is de boot officieel in gebruik genomen. Begin december is hij weer in winterstalling gegaan met hulp van Herman Steltenpool en Han Oranje.

De waterpolitie Stede Broec vond de veiligheid volkomen zoek. De boot naar Kooy gebracht. Die verhielp elke klacht. Dat werd gevierd met aardbei en koek.

Maatschappelijke stage

Han Oranje

In 2014 hebben we weer een aantal leerlingen begeleid in het kader van de verplichte maatschappelijke stage. Van het schooljaar 2013/2014 waren dat Willem-Jan Ligthart, Paul Slagter en Cor Ligthart van het Clusius College in Grootebroek. Het RSG Enkhuizen vroeg of we Anouk Steenhoff en Martijn Broelman aan stage-uren konden helpen en dat is ook gelukt.

Voor het nieuwe schooljaar, 2014/2015, hebben we aan het Clusius College wederom 3 stageplaatsen aangeboden, waarbij elke stagiaire 30 uur moet helpen gedurende het hele schooljaar. Eveneens hebben we voor het eerst aan het RSG Enkhuizen aangeboden dat zij een stagiaire mochten aanwijzen om mee te lopen met de zondagmiddagdiensten in het Streekbos Paviljoen zodat zij/hij de benodigde aantal stage-uren kan maken. Dit na overleg met Frieda Bus en na toestemming van de betrokken gastvrouw/-heer.

Op het ogenblik lopen Sharon Stavenuiter van het RSG en Calvin Hokkeling, Mark Willeboordse en Jesper Kraakman van Het Clusius hun stage bij het IVN.

Tijdens de stageperiode worden de stagiaires bij allerlei werkzaamheden betrokken. In ieder geval doen ze mee met de Natuurwerkdag in de herfst en de NL-Doetdag in het voorjaar. Ook een keer meedoen met het knotten van wilgen staat op het programma.

Snoeiwerkzaamheden die niet tijdens de NL-Doet of de Natuurwerkdag gereed kwamen worden alsnog gedaan door de stagiaires. Inmiddels is het schoonmaken en onderhoud van de nestkastjes in het Ecoproject en het Egboetswater een vast item geworden en vraagt ook de nodige uren. Zeker nu de conditie van de kastjes steeds minder wordt.

Begin dit jaar hebben we ook nog een poging gedaan om de vleermuiskasten in het Egboetswater van poepplankjes en nummers te voorzien, maar dat is niet gelukt. De omstandigheden werkten niet mee en er was geen geschikte ladder beschikbaar.

Verder kunnen ze meedoen met alles wat zich voordoet. Als een stagiaire wegens omstandigheden achter loopt met zijn aantal gewerkte uren, dan kan hij/zij meelopen met de inventarisatieochtend in het Ecoproject of helpen met de boekenmarkt of een zondagmiddagdienst als die al niet bezet is door een stagiaire van het RSG.

Kortom, genoeg te doen. Sharon zal in december haar stage-uren gemaakt hebben en ik zal weer aan het RSG vragen of ze iemand hebben die in januari 2015 gebruik wil maken van de zondagmiddagdienst in het Streekbos Paviljoen.

Bijzonder prettig is ook dat Jan Schaaf heeft aangeboden om te helpen bij het begeleiden van de stagiaires van het Clusius College en van dat aanbod heb ik graag gebruik gemaakt. Ook bijzonder prettig is de medewerking die we krijgen van de gastvrouwen/-heren tijdens de zondagmiddagdiensten.

Op dit ogenblik weet ik nog niet of het Clusius en het RSG na het schooljaar 2014/2015 verder gaan met de maatschappelijke stages. Na dit schooljaar is het niet verplicht meer en is het aan de school of ze er mee door willen gaan of niet. We zullen afwachten en voorlopig maken we in ieder geval dit lopende schooljaar af.

Paul Slagter, Cor en Jan-Willem Ligthart

Foto: Han Oranje

Tentoonstellingen

Beppie van der Wegen

Het jaar 2014 was een leuk tentoonstellingsjaar. We begonnen met een tentoonstelling over nesten; eigenlijk was de maand januari daar misschien niet zo geschikt voor, maar de nesten waren buiten wel goed te zien, dus toch een geslaagde expositie.

De tweede werd duurzaamheid en wat een succes! Leuk onderwerp ook, de wereldwinkel hielp met een vitrinekast vullen en een paar particuliere dames hielpen met zelfgemaakte spulletjes uit afval. Frieda Bus had voor een lezing gezorgd over plastic soep wat ook een groot succes was. Een knutselmiddag erbij en we waren allemaal tevreden. De derde ging over ons eigen Streekbos. Het ontstaan van het Streekbos zelf en ook het Ecoproject kreeg aandacht met alle flora en fauna.

De laatste tentoonstelling Zoogdier of niet werd een beetje cynisch bekeken, maar met hulp van Jan Verhofstad werd ook dit een prachtige tentoonstelling, waar zelfs een paar schoolexcursies uit voortvloeiden die ook een succes werden en waarschijnlijk nog een vervolg gaan krijgen. Ook hier werd een lezing bij gegeven door Jan Verhofstad. Deze tentoonstelling loopt nog tot eind januari.

Het komende jaar 2015 wordt ook een veelbelovend jaar. De onderwerpen zullen zijn: Winterflora met daarbij een lezing van Dirk Slagter die het boekje Winterflora heeft geschreven. Dan een veelgevraagde herhaling van het onderwerp POEP. Het derde kwartaal zal over zaden en hun verspreiding gaan en de laatste kleuren in de natuur en paddenstoelen.

Ik hoop op een succesvol tentoonstellingsjaar 2015 en met hulp van Lida Straat, Ria de Graaf, Lisbeth van Lintel en onze drukker Robin, die prachtige plaatjes voor ons maakt, zal dat vast weer gaan lukken. Veel plezier allemaal.

Inventarisaties

Hans Verhoeven

Het doel van deze inventarisaties is om de biodiversiteit van het Streekbos te onderzoeken en om de gidsen steeds van actuele informatie te voorzien die ze kunnen gebruiken bij hun excursies.

Bovendien is het heerlijk om in elk jaargetijde lekker buiten te lopen en met elkaar goed te kijken. Hieronder een opsomming van enige leuke en belangrijke vondsten en wetenswaardigheden die we tijdens de inventarisaties hebben meegemaakt.

11 januari: Veel paddenstoelen en leuke wintervogels als Goudhaantje, Sijsjes en Staartmezen. De Hazelaars staan in bloei.

8 februari: Niet gelopen.

8 maart: Blauwe reigers baltsend op nest, een Houtsnip vliegt op, een Sperwer draait zijn rondjes boven het Streekbos en loert op Sijsjes, Goudhaantjes, Staartmezen en Putters die we in de bomen zien foerageren. Er zijn nog Koperwieken, maar de eerste Kleine vos en Aardhommels laten zich zien.

De eerste bloeiende planten zoals Krokus, Sneeuwkllokje, Speenkruid en Sleedoorn kondigen de lente aan.

12 april: Zwartkop en Tjiftjaf zingen al om het hardst, de Wide eend heeft pullen.

10 mei: Regenachtig weer. Brede wespenorchis en een Groene kikker. Blad van een Esdoorn waarin gedeeltelijk het bladgroen ontbrak. We genieten lang van een bruine vrouw Koekoek die in een boom blijft zitten. IJsvogel en Krakeend laten zich weer zien.

14 juni: We vinden een net uitgeslopen juffer en een wants (Pentatoma rufipes). Waterdrieblad en Kleine watereppe ontwikkelen zich in de paddenpoel en Zwanenbloem in de grote vijver. Ook Tiendoornige stekelbaarzen laten zich zien in de paddenpoel. De Krakeend broedt in het Ecoproject.

12 juli: De IJsvogel is terug als broedvogel in het Streekbos en wordt regelmatig gezien bij zijn oude nest. Verder Meerkoet en Kuifeend met pullen, Zwartkop, Tjiftjaf, Vink, Kleine karekiet en zowaar een Rietzanger. Een Koekoek vliegt roepend rond. Diverse vlinders en libellen en een

sluipwesp met een hele lange legboor. Heel veel planten staan in bloei.

9 augustus: Een echte roofvogeldag: 2 Boomvalken, een Sperwer en Havik zijn met elkaar aan het dollen. We hebben er minuten lang van kunnen genieten. Heel veel bloeiende planten en veel insecten. Om er enkele te noemen: Schorpioenvlieg, Dambordvlieg, zweefvliegen Aardhommel, Blinde bij, Grasmotje, Schaatsenrijder Zuringhaantje, Paardenbijter en Gewone oeverlibel.

13 september: Grote groep Eksters boven in boom. Leuke paddenstoelen: Zwavelkopjes, Witte- en Bruine korstzwam, Gesteelde aardappelbovist, Witte vlierschorszwam, Oorzwammetje, Papierzwam en Roestbruine kogelzwam. Er is nog een groot hangend spinnenweb tussen de bomen: waarschijnlijk een baldakijnweb.

11 oktober: Heel veel paddenstoelen: Witte bultzwam, Hazelaarschijfzwam, Hertenzwam, Mosklokje, Paarse korstzwam, Roodporiehoutzwam en Schubbige bundelzwam. Meerdere soorten inktzwammen: Glimmer-, Kale-, Zwerm- en Geschubde inktzwam. Een groep Rotganzen vliegt blaffend over.

8 november: Fantastisch leuke waarneming van een roestplaats van 8 Ransuilen die uit de bomen langs de Molensloot wegvliegen als de groep te dicht in de buurt komt. Waar ze naar toe zijn gevlogen is niet bekend maar ze zullen niet ver weg zijn. Goed opletten en kijken is de boodschap.

13 december: Moet nog worden gelopen.

Er lopen gemiddeld 5 personen mee tijdens de wandelingen. Er zijn voornamelijk vaste inventariseerders maar wij hopen dat in 2015 weer eens nieuwe gezichten meedoen. Vooral de gidsen kunnen hiervan veel opsteken en de gedeelde kennis gebruiken voor hun eigen excursies.

Hanneke van Lierop heeft samen met Wim Jongejans weer gezorgd voor verwerking van de geïnventariseerde gegevens en verwerkt in de boeken van de lessenaar die in de IVN-ontvangstruimte staat van het Streekbos Paviljoen. Hanneke en Wim: Fijn dat jullie dit doen.

IVN-groepsarrangementen

Adri Bozelie en Frieda Bus

Hadden we in het 'startjaar' 2012 totaal 5 boekingen, en vorig jaar 10, dit jaar konden we slechts 3 groepsarrangementen verzorgen. Wel nog enkele aanvragen die helaas geen boekingen werden. En nog een boeking die wegens de weersomstandigheden moest worden afgelast.

In totaal hebben toch 61 personen enthousiast aan deze groepsarrangementen deelgenomen. We hebben hiervoor een totaal van € 150,- mogen incasseren.

Inventarisatiegroep

Foto: Hans Verhoeven

Ecoproject

Louis van Wegen

De paddenpoel kreeg glooiende oevers en later in het jaar troffen we hier voor het eerst Tiendoornige stekelbaarsen.....

Foto: Louis van Wegen

Veel meer dan in de voorgaande jaren, sinds de aanleg van het Ecoproject, hebben vrijwilligers zich ingezet voor het beheer. Steeds meer mensen komen regelmatig op werkdagen om te helpen met maaien, snoeien enz.

Tijdens de Natuurwerkdag van november 2013 snoeiden we de struiken bij de grond af die groeiden op de oever tussen het lange rechte pad langs de plas en de walkant met knotwilgen. Het is gelukt om in heel 2014 deze opslag van struiken kort te houden. Aan de andere kant van het pad hebben we eind 2013 in de bosrand inhammen weten te maken en ook deze in 2014 open weten te houden.

Het sluipende proces van langzaam maar zeker dichtgroeiën van het Ecoproject is dus deels stopgezet. Anders gezegd lukt het steeds beter om geleidelijke overgangen in de vegetatie te laten ontstaan, bijvoorbeeld het lange rechte pad langs de bosrand ter hoogte van de overgang van plas naar sloot: kruidachtig laag, kruidachtig hoog, laag struweel, hoog struweel, bomen.

Het Recreatieschap Westfriesland (RSW) heeft nog veel meer gedaan. Begin 2014 werden alle Schietwilgen op een na gekapt of gekandelaberd/geringd. De aanleiding daarvoor was aantasting door de besmettelijke Watermerkziekte.

Aan ons gezamenlijke streven naar toename van biodiversiteit werd tegemoet gekomen door een handvol exemplaren te kandelaber en te ringen i.p.v. te kappen. Deze restanten van bomen bevatten holtes die gemaakt zijn door spechten en geschikt voor bewoning door vleermuizen. Ze zijn een bron van insectenleven voor de aankomende jaren. Daarnaast is het meeste snoeihout verwerkt tot takkenrillen i.p.v. de takken te versnipperen. Dit laatste was heel zwaar werk voor de professionals, waarvoor alsnog dank.

Dankzij een geldprijs die we wonnen voor een goed idee t.b.v. natuurontwikkeling kon de paddenpoel (machinaal) voorzien worden van glooiende oevers. Met deze actie wordt de paddenpoel de nieuwe open plek van het Ecoproject.

De bestaande open plek willen we beplanten met een Lindeboom in combinatie met een onderbegroeiing bestaande uit struiken.

Na bovengenoemde ingrepen zijn er vele struiken geplant door het RSW. De vrijwilligers hebben in het voorjaar, zomer en najaar zo goed als mogelijk gesnoeid en gemaaid rond deze struiken. Hiermee hebben we voorkomen dat de nieuwe aanplant overwoekerd zou worden door opslag van Rode Kornoelje e.v.a. Het resultaat van de acties van IVN en RSW was een gedaantewisseling van het Ecoproject waaraan we nu, bijna een jaar later, nog niet helemaal gewend zijn.

Veel bezoek van diverse pluimage

Het vrijwilligerswerk in het Ecoproject is anders dan in het Egboetje en het knotten. Het Ecoproject is namelijk altijd vrij toegankelijk. Als vrijwilliger ben je dus net als een toevallige wandelaar in openbaar gebied. Er zijn ook mensen die werken in het Ecoproject zonder ons daarvan in kennis te stellen. Zo is er in oktober een knotwilg gesnoeid, we weten dus niet door wie. Als vrijwilliger van het Egboetje heb je een sleutel van het toegangshek en bij een boer ben je welkom als knotter.

Wanneer je als vrijwilliger toegang krijgt tot niet-openbaar gebied voelt dat soms als een beloning. Hiervan is in het Ecoproject geen sprake. Daar staat tegenover dat we erg veel mensen spreken die het Ecoproject hebben leren kennen en zijn gaan waarderen.

Samenwerking

Voor het vrijwilligerswerk in het Ecoproject, in het Egboetje en bij het knotten wordt gebruik gemaakt van gereedschap van Landschap Noord-Holland (LNH). Voor de optimale inzet van vrijwilligers en het gereedschap van LNH maken we een gezamenlijke kalender voor de activiteiten in het Ecoproject, in het Egboetje en voor het knotten. De reden hiervoor is dat het aantal vrijwilligers beperkt is en dat de aanhangwagen met het gereedschap van Landschap Noord-Holland die ons ter beschikking staat het beste op één plek tegelijk ingezet kan worden.

Op deze manier kunnen we ook bij elkaar in de keuken kijken. Hierdoor zijn er meer dagen per jaar waarop elke vrijwilliger samen met anderen op mooie plekken het aangename met het nuttige kan combineren.

Niet alleen door maaien, slepen, graven, afvoeren, ringen, snoeien enzovoorts. Ook het maandelijks inventariseren van vogels, planten, paddenstoelen, vlinders, libellen enzovoorts past hierbij. Voor beide geldt: weet je niet zoveel of kun je niet zoveel dan is dat geen belemmering om toch bij te dragen. Het leren herkennen van planten is heel belangrijk om goed te kunnen werken in het groen.

Bij het snoeien en maaien ontzien we gewenste soorten t.b.v. toename van de biodiversiteit.

Redactiecommissie Alchemilla

Marga Scherer

In 2014 is aan de Alchemilla niet veel veranderd ten opzichte van 2013. In de vaste rubrieken kunnen we nog steeds zowel bestuurlijke mededelingen als 'natuurmomenten' kwijt.

Landelijk zijn veel IVN afdelingen overgestapt naar een gemeenschappelijke lay-out. Deze wordt per afdeling individueel ingevuld. Onze afdeling heeft na bestudering en in overleg besloten de huidige lay-out te houden zoals die is. Twee jaar geleden is met de inventarisatie voor een eventuele verandering van de naam van ons blad gebleken dat het blad door de leden wordt gewaardeerd zoals het nu is.

De landelijke lay-out is naar de mening van de redactie wat 'drukker' en minder overzichtelijk. Meer foto's op de omslag en ook meer en daardoor smallere kolommen op de binnenpagina's hebben niet onze voorkeur.

De Alchemilla kent nog steeds vier categorieën artikelen, te weten de bestuurlijke mededelingen, de agenda-, de algemeen informatieve- en de kennis-artikelen. De bestuurlijke mededelingen komen we tegen in het 'Voorwoord', 'van de Bestuurstafel' en 'Ledenmutaties'.

De agenda-artikelen staan in de activiteitenoverzichten van onze eigen afdeling en die van de KNNV en een enkele keer in een groen of grijs ingekaderd artikel.

Algemeen informatief zijn actuele stukjes over of van een bepaalde werkgroep of cursus. Dit jaar is bijvoorbeeld veel geschreven over de nog steeds lopende Natuurgidsencursus.

Kennis-artikelen vinden we bijvoorbeeld terug in het zomer-nummer met het artikel over de Juffers en Libellen.

Ook de vaste rubrieken 'Wetenswaardigheden uit ons werkgebied' van Hans Verhoeven en de vaste column van Marianne Ouwerkerk dragen bij aan de verrijking van onze natuurkennis.

Met het in elke editie geplaatste gedicht leren wij vaak op een andere, soms kritische manier naar onszelf en de natuur te kijken.

In de vier uitgekomen edities zijn vooral in de foto's op de voor- en achterpagina de seizoenen te herkennen. Voor alle edities heeft Lisbeth Lintel op de middenpagina een compilatie van foto's gemaakt, behorend bij een specifiek onderwerp in het blad.

De redactiecommissie bestond ook dit jaar uit Astrid Bijster, Lisbeth van Lintel, Joke Tilgenkamp, Hans Verhoeven en Marga Scherer. Cursisten van de lopende Natuurgidsencursus hebben stage gelopen als onderdeel van de Natuurgidsencursus. Naast het bijwonen van een vergadering wordt er van hun verwacht een artikel voor het blad te schrijven en een stageverslag in te leveren bij de docenten van de Natuurgidsencursus.

De vier uitgekomen edities van de Alchemilla zijn het Winternummer met daarin het jaarverslag 2013, het Lentenummer met de notulen van de Jaarvergadering, het Zomer- en Herfstnummer.

De oplage per editie is constant gebleven met een aantal van 375 exemplaren.

Grote Club Actie

Henk Lanting

Ook dit jaar hebben we weer meegedaan aan de Grote Club Actie. We hebben veel vaste afnemers. Hier zijn we heel blij mee.

Dit jaar konden we de verkoop van het aantal loten verder opkrikken. Dit was mede te danken aan de inzet van de deelnemers aan de Natuurgidsencursus. We kwamen dan ook uit op een resultaat van 275 verkochte loten. De hoogste score tot heden.

Per lot bedraagt het inkomen voor het IVN € 2,40. Voor het bestuur is dit heel prettig. Zeker nu het IVN te maken heeft met een zich terugtrekkende overheid waar het de subsidiebijdragen betreft.

Voor mij was dit de laatste keer dat ik onze Grote Club Actie deelname heb verzorgd. Voor het jaar 2014 had ik al aangegeven, dat ik er mee zou stoppen. Het wordt tijd voor een opvolger. Aangezien deze vorig jaar niet te vinden was heb ik dit nog een keer gedaan. Ik hoop dat er binnen het IVN iemand opstaat om dit op zich te nemen. Mocht je hiervoor benaderd worden door een bestuurslid kijk hier dan positief naar. Het is leuk om te doen gezien de contacten met alle mensen. Voor de clubkas, buiten twijfel, zeer goed.

Op 27 november is de trekking geweest. De hoofdprijs van € 100.000,- is gevallen in Zuid-Holland. Inmiddels kun je op Internet nagaan of op jouw lot een prijs is gevallen.

IVN publieksactiviteiten

Frieda Bus-Kok

In 2014 had het IVN West-Friesland 80 activiteiten. Deze werden voornamelijk op de zondagen gegeven in het Streekbos en in het Egboetswater. De doelstelling van het IVN is educatie geven over natuur, milieu en duurzaamheid. Altijd ben ik op zoek naar nieuwe ideeën om de bezoeker te stimuleren om naar het IVN West-Friesland te komen zodat de gidsen hun kennis kunnen overdragen over natuur, milieu en duurzaamheid. Het is wel van belang om dit op een dusdanige wijze te brengen dat het de bezoeker stimuleert en er een bewustwording komt en daar zijn de IVN-gidsen geweldig in.

Nieuwe activiteiten in 2014 waren onder meer:

- Een zeer goed samenwerkingsverband met 3 IVN-afdelingen, het schoolteam, het tentoonstellingsteam en het publieksactiviteitenteam. Onder leiding van de geoloog Jan Verhofstad werd het thema 'zoogdier .. of niet!' ontwikkeld. Gedurende het 4e kwartaal was er een tentoonstelling, er kwamen een aantal scholen en er werd een zondagactiviteit gegeven.

- Om toch aan geld te komen hebben we in 2014 3x een boekenmarkt gehouden. Rob van der Wegen is het aanspreekpunt, maar kan deze arbeidsintensieve klus niet klaren zonder het boekenteam.

- 650 jaar Bovenkarspel. Aan het IVN werd gevraagd of wij hierin ook een steentje konden bijdragen. We kunnen spreken van een steen want het werden maar liefst 6 IVN-activiteiten. Een lezing van Tjalling James over de ruilverkaveling Het Grootslag, een fietstocht o.l.v. van Tjalling over de ontginning en de groei van het Westfriesse land, 2 fluissterbootvaartochten, de bronstijdwandeling o.l.v. Nico Bregman en een archeologische lezing van Frank Pennekamp.

- De internationale organisatie Plastic Soup kwam vertellen over het plastic eiland, drijvend in de oceaan, zo groot als Frankrijk. Ook deze keer werden scholen uitgenodigd en werd er een zondagmiddagactiviteit gegeven.

Samenwerken met andere organisaties is een verrijking voor alle partijen. Wij kregen van het SKIK, kinderboerderij te Hoogkarspel, op 2e paasdag kuikens te logeren. Wij maakten reclame voor het SKIK en de bezoeker bezocht vervolgens het SKIK. Het stimuleerde de organisaties.

We 'werkten' ook samen met de vereniging 'De Bonte Piet'. Anton Douwes kwam naar het IVN met een aantal Egels en vertelde aan de bezoeker over de leefwijze van deze beestjes. Vervolgens werden de Egels losgelaten in het Streekbos. Ook vertelde hij over werkwijze van de vereniging 'De Bonte Piet'.

De samenwerking met het Provinciaal IVN is onder leiding van Astrid Bijster ook gegroeid. Ik noem de activiteiten - Scharrelkids en het Landelijke Slootjesweekend, uilenballen pluizen voor volwassenen met Ria de Graaf. En natuurlijk de gebruikelijke maar belangrijke activiteiten over: vroege vogels, egels, vleermuizen, vissen, bomen, zaden, noten, lente, zomer, herfst, en winter, vaartochten, bijen, dijkwandelingen, techniek bij het Naviduct en ga zo maar.

In totaal zijn 60 IVN-gidsen actief met allemaal hun eigen discipline. De samenwerking, die nodig is om het IVN-jaar met al de verschillende activiteiten en met ongeveer 60 gediplomeerde IVN-gidsen doorgang te laten vinden, is zeer belangrijk.

Allereerst bespreek ik alle activiteiten voor het komend jaar met Toos Brink. Vervolgens maakt zij elk kwartaal de publieksfolder. Rob den Hartog verwerkt alles op de IVN website. En met alle IVNers heb ik contact zodat de IVN-gidsen hun kennis kunnen doorgeven aan de bezoeker. Ik noem zoiets rijkdom.

Jaar	Gezins-activiteit	Volwassen activiteit	Kind	Totaal	IVN bezoekers	Activiteiten deelnemers
2006	23	12		35	844	2106
2007	32	13		45		
2008	36	11		47		
2009	22	27		49		
2010	24	18		42	3312	2337
2011	42	12		56		
2012	43	20		63		
2013	54	15		69	2640	3038
2014	52	20	8	80		

Noot: De aantallen van het Egboetswater waren 15 activiteiten met 477 deelnemers. Deze aantallen zijn opgenomen in het totaal.

Cursussen

Astrid Bijster

In 2014 werd alleen de Natuurgidsencursus gegeven. In januari 2014 begon de Natuurgidsencursus met 32 cursisten. Normaal is 30 cursisten het maximum, maar we hadden een enorme toeloop van cursisten. Met de wetenschap dat er altijd wel een paar mensen afvallen zijn we met een paar extra cursisten begonnen.

In december zijn we nog met 27 cursisten over. De Natuurgidsencursus is een behoorlijke intensieve cursus met om de 14 dagen een cursusavond op dinsdagavond en de zaterdagochtend erna een praktijkochtend. De avonden bestaan uit lessen van een ervaren docent, meestal van IVN West-Friesland, maar ook uit spreekbeurten van de cursisten, een biologisch moment en krantenknipsels over relevante onderwerpen.

De praktijkochtenden gaan over het algemeen over het onderwerp van de cursusavond ervoor.

De Cursisten leren van alles over flora, fauna en landschap,

maar oefenen ook in het geven van excursies.

Het Cursusteam bestaat uit 5 personen, te weten Beppie van der Wegen, Ria de Graaf, Henk Lanting, Ofra Carmi en Astrid Bijster. Het Cursusteam is ongeveer 2,5 jaar bezig met de Natuurgidsencursus.

Docenten zijn Nico Bregman, Tjalling James, Hans Verhoeven, Jack Ursem, Theo Neefjes, Henry Bruggink, Wil Stelling, Michiel Swuste, Hans van Os, Rob Rijswijk, Henk Stam en Marco van de Lee (2015). Ook het Cursusteam zelf verzorgt een aantal lessen.

In juni 2014 hadden we een werkweekend op Texel. Voor de zomervakantie zijn alle cursisten ingedeeld in eindpresentatiegroepjes en in juni 2015 volgt nog een weekend op Texel en op 13 juni 2015 de diploma-uitreiking.

Ondertussen is er nog steeds een flinke reservelijst voor de Natuurgidsencursus en laten we er deze keer als het allemaal lukt geen 5 jaar overheen gaan voor we weer een nieuwe cursus opstarten.

Paddenstoelen bekijken tijdens Natuurgidsencursus
Foto: Astrid Bijster

Opstelling boekenmarkt in de Incoteczaal
Foto: Rob van der Wegen

Boekenmarkt

Rob van der Wegen

Dit jaar is de Boekenmarkt weer een groot succes geweest! Er is voor bijna € 2000,- aan boeken verkocht. De boeken werden op 4 markten aangeboden, drie keer in de Incoteczaal in het Streekbos Paviljoen en een keer in het Egboetje.

Maar ook boekverkoop via Marktplaats en Facebook deed het goed. Dit succes is te danken aan de hulp die we van diverse leden en vrienden hebben gekregen. Ik noem enkele namen: Canny, Theo, Arjen, Beppie, Henk, Ari, Jans en vele anderen! Van onschatbare waarde is de inzet van Wil de Wit en zijn zoon William geweest. Dankzij de opslag bij en het vervoer door Wil kon de boekenmarkt weer op een goede manier georganiseerd worden.

Er is in de omgeving West-Friesland veel animo om boeken te doneren voor het IVN. We hebben de boeken ontvangen via mond-op-mond-reclame, mensen die bij het Streekbos Paviljoen langskwamen en hoorden dat we boeken zochten en door middel van reclame in kranten en flyers.

Volgend jaar houden we het op twee markten in de Incoteczaal en een markt in het Egboetje. Zet 14 juni en 8 november maar alvast in jullie agenda.

Heeft u een vraag, suggestie of wilt u meehelpen? Schroom dan niet om contact met mij op te nemen, want alle hulp en aanvoer van nieuwe boeken is meer dan welkom.

E-mail: r.vd.wegen@ivn-westfriesland.nl

of bel 06 39196368. Alvast bedankt en op naar een spetterend nieuw boekenjaar!

Aanvoer boeken
Foto: Rob van der Wegen

Belangstelling boekenmarkt
Foto: Rob van der Wegen

Paddenstoelenstudiegroep

Wil Stelling

De Studiegroep ging 15 x het veld in op zoek naar grote en soms minuscule kleine paddenstoelen (7 x van januari tot en met april, 8 x vanaf half augustus tot en met december). Hiervan zijn we 12 x in het Streekbos geweest, 2 x in het Zanddepot te Andijk en 1 x in het Dijkgatbos in de Wieringermeer. Het aantal deelnemers per keer was 3 tot 9 personen.

Gelukkig zijn Anneke en Arie de Ronde weer regelmatig van de partij om ons met hun grote kennis terzijde te staan. Wiepko Lubbers van SBB was bereid onze excursieleider te zijn in het Zanddepot en het Dijkgatbos, waarvoor onze dank.

Het was erg droog in de herfstperiode en dat betekende minder paddenstoelen in het bos. Leuke vondsten waren: In het Streekbos een Netpluimpje (zie artikel elders in de Alchemilla). Witte kluifzwam, Holsteekluifzwam en Blozende stinkvezelkop. In het Zanddepot: Blauwe korstzwam. In het Dijkgatbos o.a.: Loodkleurig netplaatje, Stevige braakrussula, Panteramaniet en Kleine stinkzwam.

Voor het bepalen van de juiste soort bij paddenstoelen is naast het bekijken van de veldkenmerken in heel veel gevallen microscopisch onderzoek nodig. Microscoperen deden we een aantal maal op de maandagmiddag. Dit blijft moeilijk, omdat de benodigde literatuur ontbreekt. Deze specialistische boeken zijn kostbaar, maar wel noodzakelijk. Ook het aantal microscopen is eigenlijk te beperkt. We kregen een microscoop ter beschikking van Mw. Liefing via de KNNV. Dit apparaat is al op leeftijd (meer dan 60 jaar), het is vrij kwetsbaar en daardoor minder geschikt voor studiedoeleinden. We bekijken nog hoe we dit onderdeel van de studie in 2015 gaan uitvoeren.

Onze vondsten van 2013 in het Streekbos zijn in een mooi losbladig boekwerk gekomen, dat is gemaakt door Hanneke van Lierop en Wim Jongejans. Ook daarvoor veel dank. Het ligt voor iedereen ter inzage in het Streekbos Paviljoen. Vanaf half januari zal het overzicht van 2014 hier aan worden toegevoegd.

Vind je het leuk om mee te doen met de paddenstoelenstudiegroep, dan ben je welkom. Voor info zie de IVN website en de activiteitenkalender.

Ledenadministratie

Rob den Hartog

Het jaar 2014 startten wij met 249 betalende leden, waarvan er 192 ons gemachtigd hadden om de jaarlijkse contributie automatisch van hun betaalrekening af te schrijven. De overige leden werd verzocht om de contributie, vermeerderd met een toeslag voor 1 maart te betalen. Begin maart moesten we aan 2 van hen betalingsherinneringen sturen, waarna wij alsnog 1 betaling hebben ontvangen. Het resterende lid hebben wij medio april als lid uitgeschreven. Daarnaast hebben in de loop van 2014 ook nog 17 leden te kennen gegeven hun lidmaatschap te willen beëindigen. Met nog een kleine maand te gaan hebben zich in 2014 ook weer 26 nieuwe leden ingeschreven, waaronder 20 deelnemers aan onze Natuurgidsencursus 2014-2015.

Ten tijde van het schrijven van dit verslag (6 december) is de verwachting dat we het jaar 2014 met 287 leden af zullen sluiten. Onder hen onze 5 ereleden en 16 huisgenootleden, die geen contributie verschuldigd zijn. Van de

resterende 266 betalende leden hebben er 6 de landelijke organisatie en 209 onze lokale afdeling gemachtigd om de contributie automatisch van hun betaalrekening af te schrijven. Elders in deze Alchemilla is de voor laatstgenoemde categorie euro-incasso's vereiste voorinformatie vermeld.

Debiteurenadministratie

De financiële administratie wordt gevoerd met de aan de ledenadministratie gekoppelde boekhoudmodule Davi-Account. Met dat boekhoudprogramma zijn ook dit jaar weer alle geboekte schoolactiviteiten automatisch aan de deelnemende scholen en instellingen gefactureerd en is tevens de tijdige betaling daarvan bewaakt. Per eind 2014 waren alle openstaande debiteurenvorderingen voldaan. Algemeen IVN West-Friesland wordt door de belastingdienst erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Alle daarvoor verplichte informatie wordt op onze website (www.ivn-westfriesland.nl/ANBI/) vermeld.

Werkgroep Egboetswater

Adri Bozelie

Eind 2013 waren we al druk bezig om weer een mooi excursieprogramma 2014 vanuit Het Egboetje in elkaar te zetten, waardoor dit wederom kon worden opgenomen in het jaarlijkse Toeristisch Magazine Medemblik.

Naast de NL-Doet op 22 maart, de Natuurwerkdag op 6 september, en de Open Dag op 21 september, hebben we 12 excursies op poten gezet en in het Magazine laten publiceren. Bij de NL-Doet en ook op de Natuurwerkdag konden we bergen werk verzetten met op beide dagen een enthousiaste groep van 20 à 25 harde werkers.

De Open Dag werd weer drukbezocht. Zo' n 180 personen konden genieten van vaartochten, rondleidingen, waterbeestjes en nachtvinders, de speurtocht, de tentoonstelling, de bijenkraam en de boekenmarkt. Op de geplande excursies kwamen gemiddeld 20 deelnemers af. We mochten dit jaar zelfs de eerste buitenlanders verwelkomen. Totaal hebben we een opkomst gehad van rond de

480 enthousiastelingen.

Han Oranje had met zijn stagiaires al half januari de voorjaarskriebels. Alle nestkastjes kregen nl. een grondige schoonmaakbeurt. Vroeg in het voorjaar werden de vrijgemaakte ruimtes voor de insectenhôtels ingezaaid. Zowel de bijen, andere insecten, de bezoekers en de werkgroepleden konden daardoor deze zomer genieten van een mooie bloemenpracht.

Verder hadden we in maart een boomplantdag: een klas van de Werenfridusschool werd wisselend iets over bomen verteld of was druk bezig de door het RSW beschikbaar gestelde boompjes te planten. Natuurlijk hadden we ook de schoolexcursies. Dit jaar totaal 26 stuks plus een plotselinge bomenexcursie.

Voorafgaand aan de open dag is nog een nachtvlindernacht georganiseerd. Verder nog de maandelijkse inventarisaties, het regelmatig monitoren van de vleermuizen, en het zeer vaak brandnetelvrij houden van de paden. Kortom, er is weer het nodige werk verzet.

PR en persberichten

Toos Brink

Groene bron IVN West-Friesland is een van de actiefste afdelingen van Noord-Holland. Daar kan ik als PR-vrijwilliger heel veel mee doen en verslag van maken.

Maar persberichten maken is de belangrijkste taak. Een juiste berichtgeving naar de media is erg belangrijk voor een goede deelnemersopkomst aan onze IVN-activiteiten. Alleen het weer kan een spelbreker zijn, maar over het algemeen valt dat reuze mee, mensen laten zich niet weerhouden door een buitje.

De 'vierhoeksverhouding' tussen Frieda, Toos, Rob & Rob werkt als groene stroom. In 2014 heb ik 77 persberichten verzonden aan (buurt)kranten, informatiesites, subsidie-verstrekken en overheden. Bijna alle zijn geplaatst.

Door onze jarenlange samenwerking is IVN een stabiele groene factor die de pers blijkbaar op prijs stelt. Zeker is dat in de loop der jaren het IVN een enorme naamsbekendheid heeft verworven. De weekbladen plaatsen bij de persberichten bijna altijd een foto. Journalisten van het NH Dagblad en het Westfries Weekblad hebben 7 keer een uitgebreid artikel geplaatst over Plastic Soup, het Ecoproject en Streekbos, het Blotevoetenpad, onze veilig verklaarde fluitboot, de Nacht van de Nacht en het Weekend van de Wetenschap.

Mijn bijdrage aan radio-uitzendingen heeft dit jaar op een laag pitje gestaan. Het leukste is om zelf naar de studio te gaan. Ik verwijs in het persbericht altijd naar degene die de (publieks)activiteit geeft. Het is niet verplicht hier gehoor aan te geven maar life in de uitzending van Radio NH of RTV-Enkhuizen geeft een extra dimensie en dus extra deelnemers aan een IVN-activiteit.

Verder is driemaal een bericht met foto geplaatst voor IVN Paretje van NH; te weten over de Natuurkoffer, het Blotevoetenpad en de fluisterboot, plus een paar berichten/verslagen voor onze site.

De IVN kwartaal-activiteitenfolder had een jaaroplage van 1900 ex. en 100 extra folders met Egboet-activiteiten 2014. Die gingen snel van de hand.

Steeds meer IVN-afdelingen maken dankbaar gebruik van het voordeel van collectief drukwerk. In 2015 gaan we voor de 5e keer een provinciale folder produceren, nu samen met Noord- en Zuid-Holland, Utrecht en Zeeland, met als doel gezamenlijk tot een eenvormige uitstraling te komen. Folders verspreid bij de bibliotheek en gemeentehuis neemt af door internetgebruik. Deze trend zet zich door.

Nieuw: Vaarfolder, Tekenfolder en Natuurkofferfolder.

Lisbeth van Lintel heeft een prachtige Vaarfolder (oplage 500 ex) ontworpen die gretig aftrek vindt bij bezoekers aan het Streekbos Paviljoen. De Tekenfolder (tekst van Frieda) voorziet in een behoefte en de 200 ex. worden hoofdzakelijk in het zomerseizoen meegenomen. De folder over de Natuurkoffer voor ouderen (150 ex.) is zo' n succes dat de verspreiding tijdelijk is gestopt!

Een flinke klus, al deze folders, maar over het resultaat ben ik erg tevreden en we kunnen er een paar jaar mee vooruit. De raamposter voor het Streekbos Paviljoen is mijn maandelijkse taak en Lisbeth van Lintel vult het uitstekend en eigentijds fris aan met haar posters voor de boekenmarkt en de tentoonstellingen.

Mijn NatuurFoToos expositie in de Incoteczaal heeft een half jaar gehangen; vanaf 1 januari is het de beurt aan Marianne Ouwerkerk met haar blik op de natuur.

Iedereen bedankt voor de prettige samenwerking in 2014.

Knotwerkgroep

Jacobje Visser

Bij het verschijnen van dit jaarverslag is de werkgroep knotten van IVN-West-Friesland 11 keer in actie gekomen om eigenaren te helpen met het onderhoud van hun soms zeer fraaie oude knotbomen. Sommige eigenaren hebben een groot aantal bomen, of een beperkt aantal bomen met zo'n enorme knot, dat we ondanks ons gemiddelde aantal knotters van 10 personen per ochtend nog een zaterdag met de hele ploeg terug zijn gekomen.

Ook is een enkele keer doordeweeks met een beperkt aantal vrijwilligers de klus afgerond. Een knotochtend begint om 9.00 uur zaterdagmorgen en we stoppen rond 12.30 uur. Tussendoor worden we door de eigenaar met koffie en vaak zelfgebakken taart verwend in de pauze.

Door onze noeste arbeid zijn in 2014 381 knotwilgen en 9 knotessen van hun takkenpruk verlost. De slieten zijn bij sommige eigenaren gebruikt voor het maken van een takkenril of het aanvullen van een oude takkenril. We hebben in 2014 gewerkt bij oude bekenden maar ook bij twee nieuwe knotboomeigenaren.

Qua vrijwilligers waren we in totaal met een groep van 18 personen met nog vier vrijwilligers op de wachtlijst. Daarnaast zijn we in 2014 eenmaal ondersteund door twee leerlingen van het Clusius College in het kader van hun maatschappelijke stage.

In januari is in Oostwoud het knotwerk uitgevoerd door 30 deelnemers van de IVN-Natuurgidsencursus met het gereedschap van de knotgroep en onder begeleiding van 4 ervaren knotters. De klus was met zoveel vrijwilligers vroeg geklaard zodat er nog een leuke quiz op het programma stond waarna de zaterdagochtend kon worden afgesloten met een kom soep verzorgd door de dames van het IVN--natuurgidsteam.

Ons uitje in mei ter afsluiting van knotseizoen 2013-2014 viel bijna in het water. Het plan was om een vaartocht in de Eilandspolder te gaan maken waarbij de schipper ons van alles over de historie van de omgeving zou vertellen. Wegens hevige storm en regen kon dat niet doorgaan, maar vliegensvlug is op de dag zelf het programma veranderd en genoten we van een stadswandeling door Graft-De Rijk o.l.v. een enthousiaste VVV-gids met als toetje de bezichtiging van het oude raadhuis.

Noeste arbeid

Foto: Jacobje Visser

!!! Vacature Redactiecommissie Alchemilla !!!

Vanaf het zomernummer 2015 heeft de Redactiecommissie van de Alchemilla een vacature wegens vertrek van een van de leden.

Wij zijn op zoek naar iemand die de opmaak en lay-out van de Alchemilla wil verzorgen.

De Alchemilla wordt gedrukt bij de firma Editoo in Arnhem. Editoo heeft software ontwikkeld waarmee het blad wordt samengesteld. Deze software is speciaal ontwikkeld voor verenigingen en gebruiksvriendelijk opgezet, ook voor de zogenaamde 'digibeten' onder ons.

Bovendien zal degene die deze functie overneemt in de gelegenheid worden gesteld een workshop van een dagdeel bij Editoo te volgen.

De werkzaamheden kunnen vanaf huis op de eigen computer worden verricht.

Heb je altijd al iets voor het IVN West-Friesland willen doen en spreekt het je aan om dit thuis te kunnen doen, meld je dan aan bij Hans Verhoeven: j.l.verhoeven@ivn-westfriesland of Marga Scherer: m.scherer@ivn-westfriesland. Zij kunnen je ook meer vertellen over de redactiecommissie en deze vacature.

Toppers in een veranderende omgeving

Hans Verhoeven

Fogol

Tijdens deze eerste vogelvaartocht van het jaar varen we traditiegetrouw met de MS Friesland (de voormalige veerboot naar Terschelling) het open water van het IJsselmeer op. We gaan op zoek naar de tienduizenden toppereenden die hier de winter doorbrengen.

Tijdens onze tocht varen we ook langs vogeleiland de Kreupel, een gebied van Staatsbosbeheer dat weinig bekend is bij mensen, maar een hotspot voor rustende watervogels.

Het IJsselmeer, de topper en meer

Het IJsselmeer is een van de grootste en voor vogels belangrijkste zoetwaterwetlands van Europa. Het gebied herbergt in de meeste winters meer dan 50% van de hele noordwest Europese populatie van Toppers en is daarom cruciaal als overwinteringsgebied.

De Topper is een bijzondere eendensoort die wat lijkt op en verwant is aan de bekendere Kuifeend. Natura 2000-gebied het IJsselmeer heeft voor de Topper een speciale functie als voedselgebied. Het hoofdvoedsel bestaat uit zoetwermossels die lokaal in grote hoeveelheden op de bodem leven.

De algemeenste zoetwermossel was altijd de Driehoeksmossel, maar die is sterk achteruitgegaan en wordt nu vervangen door de verwante, maar niet inheemse Quaggamossel. Hoor meer over het lopende onderzoek en de vele interessante kanten van het IJsselmeer.

Vogels kennen vogeleiland de Kreupel en de omgeving maar al te goed en we verwachten naast duikeenden als Topper, Brilduiker en Kuifeend ook serieuze aantallen overwinterende zaagbekken waaronder de Grote zaagbek, Middelste zaagbek en het Nonnetje.

De Kreupel

Het vogeleiland de Kreupel is rust- en broedgebied voor watervogels. Op het eiland bevindt zich 's zomers de

grootste Visdief- en Kokmeeuwkolonie van Nederland en een grote grondbroedende kolonie Aalscholvers. De Aalscholvers zijn tijdens de vaartocht al volop aan het broeden, getooid in hun prachtkleed met witte koppen en witte dijkvlekken.

De natuurwaarden van het IJsselmeer blijven niet zo maar behouden. Uitbreidingen van windparken, recreatie, de opwarming van het water en de veranderingen in de voedselsituatie zijn daarbij niet gunstig. Het is daarom een spannende tijd waarbij nog steeds veel vogels voorkomen.

Het ruime IJsselmeer

Ook voor mensen die niet specifiek geïnteresseerd zijn in vogels biedt de vaartocht een unieke kans de weidse natuur van het IJsselmeer te zien. Ontdek de wonderschone luchten, de uitgestrekte horizon en waai eens lekker uit. Tijdens de excursie vertelt Jan Marbus van de KNNV alles over het gebied. Tevens zijn er in het vooronder lezingen, waaronder een presentatie van Mennobart van Eerden (Rijkswaterstaat, Waterdienst) over de veranderende omgeving van de Topper in het IJsselmeer.

Aan dek zijn deskundige vogelkenners die u op de vogels kunnen wijzen.

Lezing

Spreker: Mennobart van Eerden, Rijkswaterstaat, Waterdienst, Lelystad Onderwerp: Toppers in een veranderende omgeving.

Datum: zaterdag 7 maart 2015, Kosten: € 23,- p.p., Basis-schooll leerlingen: € 15,- p.p.,

Inschepen vanaf: 9.30 uur, Vertrek: 10.30 uur, Terug: 15.30 uur. Opstapplaats: Haven Enkhuizen, naast NS station, Boot: MS Friesland (voormalige veerboot naar Terschelling) De boot ligt naast het NS station, gratis parkeren.

Meer informatie en opgeven kan op www.fogol.nl of bel 06 30021816.

Activiteitenoverzicht IVN West-Friesland winter 2015

Let op: alle onderstreepte data zijn zondagen

Tentoonstellingsthema in ontvangstruimte: Winterflora.
Expositie Incoteczaal: Natuurfoto's Marianne Ouwerkerk.

3 jan.: Knotzaterdag van knotploeg ergens in de regio.

Doe mee en zorg voor het behoud van knotbomen, die maken het landschap mooier. Informatie en opgave Rob Rijswijk 0228 561642.

10 jan.: Inventarisatie - Streekbos in kaart brengen.

Verzamelen om 9.00 uur met koffie bij IVN in het Streekbos Paviljoen. Van 9.30 uur tot de middag meehelpen met inventariseren. Deelname vrij voor volwassenen.

11 jan.: Gezinsactiviteit: Winterverrassingen. Laarzen aan voor een fikse struintocht door 't Streekbos o.l.v. twee doorgewinterde IVN-gidsen. Aanvang 14.00 uur bij IVN in het Streekbos Paviljoen.

11 jan.: Nieuwjaarsreceptie voor IVN-leden. Van 15.30 - 17.30 uur Incoteczaal Streekbos Paviljoen.

17 jan.: Knotzaterdag van knotploeg ergens in de regio – zie 3 januari.

19 jan.: Paddenstoelenstudiegroep PWF inventariseert het Streekbos op zwammen. Start 13.00 uur bij IVN in het Streekbos Paviljoen. Nadien microscopisch onderzoek.

Opgeven bij Wil Stelling 0228 315307. Deelname vrij voor volwassenen.

31 jan.: Knotzaterdag van knotploeg ergens in de regio – zie 3 januari.

1 feb.: Gezinsactiviteit: Dieren opzetten. Preparateur Willem Boot laat zien hoe hij dieren vilt, vult en modelleert. Vakkundig, met respect voor het dode dier. Start om 14.00 uur Incoteczaal van het Streekbos Paviljoen.

2 feb.: Paddenstoelenstudiegroep PWF - zie 19 januari.

8 feb.: Gezinsactiviteit: Nestkastje maken. Zelf een vogelhuisje timmeren voor nieuw vogelgeluk. Aanmelden Henry Bruggink 0229 275673. Kosten € 2,- Aanvang 14.00 uur (eventueel extra om 15.00 uur) bij IVN in Streekbos Paviljoen.

14 feb.: Inventarisatie Streekbos - zie informatie 10 januari.

14 feb.: Knotzaterdag van knotploeg ergens in de regio – zie 3 januari.

15 feb.: Gezinsactiviteit: Winterflora Streekbos. Start om 14.00 uur in het Streekbos Paviljoen met introductie over winterverschijnselen. Daarna zoektocht door het Streekbos naar specifieke knoppen van bomen en struiken, geuren en kleuren.

15 feb.: Volwassenenactiviteit: Snertfietstocht. Fiets/wandeltocht door Egboetswater. Start 14.00 uur bij camping Veerhof in Oostwoud. Kosten € 6,- p.p., inclusief snert en chocomel.

Opgeve bij Henk Lanting, tel. 0611028030 of h.lanting@ivn-westfriesland.nl.

16 feb.: Paddenstoelenstudiegroep PWF - zie 19 januari.

18 feb.: Volwassenenact.: Lezing Manaslu trekking Nepal. Van 20.00-22.00 uur geeft Tjalling James zijn film/lezingavond in de Incoteczaal van het Streekbos Paviljoen. Bijzondere opnames van tropisch tot Arctisch Himalayagebte. Cultuur, natuur en avontuur in voorjaar 2014.

22 feb.: Volwassenenact.: Lezing De jager en de jacht. Kees Kuiper vertelt om 14.00 uur in de Incoteczaal SP over de jacht en het beheer. Sinds mensen heugenis wordt er gejaagd. Tegenwoordig is jagen is aan strenge regels gebonden. Bij vliegvelden wordt gejaagd voor de veiligheid en in sommige natuurgebieden om overbegrazing tegen te gaan.

24 feb.: Gezinsactiviteit: Scharrelkids op avontuur in de natuur. Creatieve natuurspelletjes voor basisschoolkinderen en (groot)ouders en in het Streekbos. Als afsluiting een warme verrassing. Start om 14.00 uur bij IVN in het Streekbos Paviljoen. Opgave Astrid Bijster, telefoon 0229 275673.

25 feb.: Volwassenenactiviteit: Uilen en braakballen. - Introductie over uilen en het onderzoek naar hun voedsel m.m.v. Landschap Noord-Holland. Van 18.30-22.00 uur in de Incoteczaal van het Streekbos Paviljoen. Voor het uitpluizen van de uilenbraakballen een pincet en tandenborstel meenemen.

28 feb.: Knotzaterdag van knotploeg ergens in de regio – zie 3 januari.

1 mrt.: Kinderactiviteit.: Poppenvoorstelling Kobe en zijn vriendje. Samen beleven ze avonturen met dieren. Levensgrote kartonnen figuren, een doos en een rode fiets spelen een rol in het verhaal van Mychel Cornelissen. Om 14.00 en 15.00 uur in Streekbos Paviljoen. Kosten € 1,- p.p. Opgave bij Frieda Bus telefoon 0228 541489.

2 mrt.: Paddenstoelenstudiegroep PWF . inventariseert het Zanddepot op zwammen. Start 13.00 uur bij SBB, hoek Dijkgraaf Grootweg/Grootslagweg Andijk. Locatie onder voorbehoud. Opgeven bij Wil Stelling, telefoon 0228 315307 of w.stelling@ivn-westfriesland.nl.

8 mrt.: Volwassenenact.: Lezing Polder Het Grootslag. Historie, heden en toekomst. Hoe kwam deze polder tot stand en hoe belangrijk is het beheer van het waterpeil? Piet Zwaan legt dit uit tijdens zijn lezing om 14.00 uur in de Incoteczaal van het Streekbos Paviljoen.

10 mrt.: Jaarvergadering IVN West-Friesland om 19.30 uur in de Incoteczaal Streekbos Paviljoen.

14 mrt.: Inventarisatie Streekbos - zie informatie 10 januari.

14 mrt.: Knotzaterdag van knotploeg ergens in de regio – zie 3 januari.

15 mrt.: Volwassenenactiviteit: Lezing over goede bacteriën. Carla Westra (microbiologe) geeft een boeiende kijk op het belang van goede bacteriën in natuur en techniek om 14.00 uur in Incoteczaal van het Streekbos Paviljoen.

16 mrt.: Paddenstoelenstudiegroep PWF – zie 19 januari.

18 mrt.: Kinderactiviteit: Landelijke Boomplantdag. - Aanvang 9.30 uur bij IVN in Streekbos Paviljoen. RSW, IVN en kinderen basisschool planten samen bomen in het Ecoproject van het Streekbos. Bomen zijn onmisbaar en nuttig voor mens en dier.

21 mrt.: Gezinsactiviteit: NL Doet Dag in het Egboetswater. Help de natuur een handje, samen klussen is leuk! Verzamelen om 9.00 uur bij Egboetje, Liederik 15, 1678 JC Oostwoud. Opgave Henk Lanting tel. 0611028030 of h.lanting@ivn-westfriesland.nl.

21 mrt.: Gezinsactiviteit: Lentefeest in het Streek-

bos. De komst van de lente wordt gevierd met verhalen. De winterheks Holica wordt verjaagd en de lentefee wordt welkom geheten. Een sfeerwandeling van licht naar schemering. Start om 18.00 uur bij IVN in het Streekbos Paviljoen.

22 mrt.: Gezinsactiviteit: Knoppentocht. Uitdaging met opdrachten om de juiste knop bij de boom te vinden en de specifieke kenmerken van de boom te onthouden. Start boswandeling om 14.00 uur bij IVN in het Streekbos Paviljoen.

joen.

28 mrt.: Knotzaterdag van knotploeg ergens in de regio – zie 3 januari.

29 mrt.: Gezinsactiviteit: Boa's en Rattenslangen. Andre en Sefanja Franssen vertellen over leefwijze en verzorging van wurgslangen. Start 14.00 uur bij IVN in het Streekbos Paviljoen.

Ledenmutaties

Rob den Hartog

Ledenmutaties t/m december 2014

Aanmeldingen

06-11-2014 Mevr. A. Jongbloed, Zuid Scharwoude

Afmeldingen

31-12-2014 Dhr. A. van de Wijgerd, Hoorn

31-12-2014 Mevr. J. Hiemstra, Breezand

31-12-2014 Dhr. J. Bos, Enkhuizen

31-12-2014 Mevr. C.M.C. Floris, Enkhuizen

Totaal aantal leden en donateurs: 287

Een rijmgedicht

opgezocht door Joke Tilgenkamp

DE ZON EN DE VIER WINDSTREKEN

In 't oosten gaat de zonne op,
in 't zuiden staat ze hoog ten top,
in 't westen gaat ze 's avonds onder,
zo verricht de zon haar dagelijks wonder.

Maar nooit zien wij vanuit dez' oorden
de zonne staan in 't ijsig noorden.

DE NOORDENWIND

Geboren ben ik aan de pool,
in 't noorden waar ik mij verschool.
Koude blaas ik om me heen,
de mensen klagen steen en been.

DE ZUIDENWIND

Trek uit die jas, trek uit die trui,
en leg je in 't zonneke, lekker lui,
want warmte voer ik uit het zuiden,
't is goed voor mensen, dieren, kruiden.

DE OOSTENWIND

Daar kom ik aan, de oostenwind,
ik breng altijd standvastig weer.
Toch ben ik niet geliefd, bemind,
want ik doe oor en lippen zeer.

DE WESTENWIND

Laat mij maar over 't water gaan,
ik voer de natte wolken aan.
Ik keer en draai,
ik tol en zwaai,
ik werk het meest van allemaal.

Door mij valt d' oogst nooit tegen,
want ik breng malse regen.

Rijmgedicht: Luc Cielen (meer natuur op <http://www.cielen.eu/gedichten.htm>)
Windroos: dave-burke.com.uk

Indien onbestelbaar retour: Veilingweg 21A, 1611 BN Bovenkarspel

